

ARGUMENTUM

news opinion analysis

Kina ME RUSINË dhe Europa PA SHBA-të!

- A është takimi Trump-Putin një "Jaltë 2.0"?

- Si e mban Beogradi nën kontroll politik komunitetin serb në Kosovë

- Pse "hesht" Kina?

Të dashur lexues dhe ndjekës të Argumentum.al,

Argumentum.al tashmë nga muaji prill 2022 vjen në versionin e një reviste të përmuajshme politike-diplomatike të cilën mund ta shfletoni online.

Ky botim mujor ofron një kombinim të qartë të lajmeve në vend, rajon dhe botë, si dhe opinioneve dhe analizave për ngjarjet e zhvilluara përgjatë një muaji.

Duke falënderuar secilin prej jush për vëmendjen dhe besimin ndaj medias tonë, ju premtojmë që do të vijojmë të sjellim për ju analizat objektive mbi zhvillimet kryesore në Vend, Rajon, Europë dhe në Botë.

Argumentum.al përpiqet të jetë burim autoritar i gazetarisë me analiza dhe komente mbi marrëdhëniet ndërkombëtare,

politikën botërore dhe një gamë të gjerë çështjesh me rëndësi globale duke sjelle materiale ekskluzive. Kjo falë edhe kontributit të disa prej emrave të njohur të politikës dhe publicistikës shqiptare dhe bashkëpunorëve të tjerë vendas dhe të huaj. Në të njëjtën kohë Argumentum.al është e hapur për komente e mendime të lexueseve të saj.

Lexoni falas mbi çështjet e brendshme dhe ndërkombëtare në revisten Argumentum.al në shqip dhe anglisht!

“Argumentum”, një proces intelektual ...

Marjana DODA
Kryeredaktore

Përmbajtja

03 EDITORIAL

- A është takimi Trump–Putin një “Jaltë 2.0”?

05 OP/ED

- Kina ME Rusinë dhe Europa PA SHBA-të!

- Pse “hesht” Kina?

10 JO VETEM LAJM

- Vuçiqi po e shtyn Serbinë drejt një konflikti civil.

- Fitoret taktike në bisedimet e paqes në Ukrainë do të çojnë vetëm në humbje strategjike.

15 FOKUS

- Bota vazhdon si zakonisht – në mënyrë të paparashikueshme.

- Si e mban Beogradi nën kontroll politik komunitetin serb në Kosovë.

18 REALPOLITIK

- Alaska si kabanë alarmi për Europën!

20 POLITIKË

- Trump letër Presidentit Begaj: Pres me padurim të vazhdojmë punën tonë të përbashkët për të ndërtuar një të ardhme më të sigurtë, më të fortë dhe me të sukseshme.

- Kryeministri Rama reagon pas protestës për lirin e ish-

krerëve të UÇK: Pse Kuvendi i Kosovës nuk ngre zërin me një rezolutë, pa dallime partish?

21 BOTA

- Speciale/ Shtëpia e Bardhë sinjalizon mbështetje për garanci sigurie për Ukrainën – Trump i hap rrugën bisedimeve të paqes me Putinin dhe Zelenskyn.

ENGLISH EDITION

24 ENGLISH TOP NEWS

- “Council of Albanian Ambassadors condemns Gaza operation, calls for two-state solution”.

25 OP/ED

- The Americans In, the Russians Down, and the Iranians Out: The Regional Impact of the Armenia- Azerbaijan Peace Agreement.

27 IN FOCUS

- International recognition of Palestine: Political marketing or genuine change?

29 REALPOLITIK

- Alaska, a bell toll for Europe! No trade partners but adversaries! Palestina and the two states solution! When Pristina drowns in a spoonful of water!

A ËSHTË TAKIMI TRUMP-PUTIN NJË “JALTË 2.0”?

Kur dëgjojmë fjalën *Jalta*, menjëherë na vjen ndër mend imazhi historik i tre liderëve të mëdhenj botërorë e vitit 1945, ku Roosevelt, Churchill dhe Stalin ndanin botën pas Luftës së Dytë Botërore. Ishte një moment vendimtar që vendosi fatet e shumë kombeve pa praninë e tyre në tryezën e negociatave. Ndër zërat që mungonin në atë kohë ishte edhe ai i Francës, dhe bashkë me të, interesi më i gjerë i Europës kontinentale. Sot, kur Presidenti Trump përgatitet të takohet me Presidentin Vladimir Putin në Alaskë,

rikthehen frikërat për një Jaltë të dytë, këtë herë pa përfaqësim europian dhe pa ndonjë aktor tjetër që të balancojë diskutimet. Takimi është planifikuar të ndodhë pa dëshmitarë, me një bisedë kokë më kokë midis dy liderëve. Deklaratat paraprake të Trump, që përmendin “shkëmbime tokash” në Ukrainë, kanë rritur ndjeshëm shqetësimin në kryeqytetet europiane.

Diplomacia e fshehtë dhe marrëveshjet dypalëshe mbi territore të tretë janë pikërisht ajo që George Kennan e paralajmëroi si rrezik – “rreziku më i madh është që ne të kthehemi në njësoj si ata me të cilët përballemi.” Takimet

Në vitin 1945, tre superfuqi formësuan botën e pasluftës. Sot, nëse Trump dhe Putin tentojnë të riformatojnë rendin botëror përmes një takimi të mbyllur, mungon një element kyç: një aktor i tretë që përfaqëson fuqinë globale të së tashmes. As Europa dhe as Kina nuk janë përfshirë në këtë kornizë diskutimi megjithëse të dyja janë thelbësore për një rend të qëndrueshëm ndërkombëtar.

e mbyllura, si ai i mundshëm Trump-Putin, shkojnë në drejtim të kundërt me transparencën dhe legjitimitetin që kërkon një rend i drejtë ndërkombëtar. Por a mund të quhet ky takim një *Jaltë 2.0*?

Mungesa e një rendi shumëpalësh

Në vitin 1945, tre superfuqi formësuan botën e pasluftës. Sot, nëse Trump dhe Putin tentojnë të riformatojnë rendin botëror përmes një takimi të mbyllur, mungon një element kyç: një aktor i tretë që përfaqëson fuqinë globale të së tashmes. As Europa dhe as Kina nuk janë përfshirë në këtë kornizë diskutimi megjithëse të dyja janë thelbësore për një rend të qëndrueshëm ndërkombëtar.

Europa mbetet në periferi të kësaj skene. Britania e Madhe është

shtyrë gjithnjë e më shumë në periferi nga politika e jashtme e Trump. Ndersa Franca, pavarësisht përpjekjeve të dëshpëruara të Macron për të qenë pjesë e peizazhit global, nuk arrin të imponojë peshë të mjaftueshme. Gjermania, edhe pse sot një fuqi ekonomike e madhe dhe politikisht më e balancuar, mbetet jashtë loje në këtë konfigurim strategjik që Trump projektton. Europa, për Trump-in, nuk është një palë me të drejtë fjale në tavolinën globale, është më shumë një fushë loje shahu, gurët e secilës i leviz Trump. Madje në këtë rast Vladimir Putin.

Kina – aktori që mungon në tavolinë

Nëse dikur Kina u la jashtë tryezës së Jaltës pavarësisht kontributit të saj në luftën e Dytë Botërore, sot një përjashtim i saj është i pakuptimtë dhe i rrezikshëm. Kina e vitit 2025 nuk është thjesht një fuqi rajonale. Kina e sotme është një fuqi ekonomike globale, e pakontestueshme, dhe një aktor kyç në trajtimin e krizave ndërkombëtare. Ky është një realitet që nuk mund të anashkalohet nga asnjë aleancë e re apo e vjetër në arenën gjeopolitike.

Nuk mund të ketë reformësim të rendit botëror pa praninë e Kinës në tryezë. Politika e saj e jashtme e ndërtuar mbi parime si respekti për sovranitetin, bashkëjetesa paqësore dhe përfitimi i ndërsjellë nuk është vetëm retorikë; ajo pasqyron përvojën historike të një shteti që ka vuajtur ndërhyrjet e huaja dhe tani kërkon të ndikojë përmes platformave multilaterale. Iniciativat si “Një Brez, një Rrugë” (BRI), Iniciativa për Zhvillim Global dhe roli aktiv në BRICS dhe SCO janë dëshmi e kësaj qasjeje përfshirëse.

Takimi Trump–Putin, ashtu

siç është parashikuar, nuk përfaqëson një *Jaltë të re*, por një rinegociim dypalësh i interesave ruso-amerikane – veçanërisht në raport me Ukrainën. Në këtë skenar, Ukraina nuk trajtohet si një realitet sovran, por si një pikë në hartë për të cilën negociohet në mungesë të saj.

Për më tepër, ky takim nuk jep sinjale për një rend të ri shumëpalësh apo për një angazhim të përbashkët për paqe dhe stabilitet. Pa një përfshirje të barabartë të Europës dhe pa Kinën në tavolinë, çdo përpjekje për të ndarë sferat e influencës përbën një rikthim në logjikën e shekullit XX – jo një hap përpara në ndërtimin e një bote të re. Siç theksonte edhe Kissinger, *“paqja nuk është e mundur pa fuqitë e mëdha, por nuk është e qëndrueshme nëse përjashton aspiratat e të tjerëve.”* Një takim që përjashton Europën, Kinën dhe vetë Ukrainën nuk mund të ndërtojë stabilitet afatgjatë.

A po humbet Trump një mundësi historike?

Në vend të një takimi të mbyllur me prapavijë strategjike dhe synime të dyshimta, Trump mund të kishte marrë iniciativën për një konferencë globale, një “Yaltë e Alaskës” ku të gjitha fuqitë e

mëdha të uleshin si të barabarta për të diskutuar sfidat e shekullit XXI: sigurinë, teknologjinë, ndryshimet klimatike dhe zhvillimin e qëndrueshëm.

Një tryezë ku ulen SHBA, Rusia, Kina dhe një përfaqësim real i Europës do të ofronte jo vetëm legjitimitet, por edhe shpresë për një botë më të drejtë dhe më të sigurt. Pa këtë përmasë gjithëpërfshirëse, çdo takim rrezikon të mbetet një pingpong diplomatik, i shkëputur nga realitetet dhe nevojat e kohës. Bota e sotme është më e ndërlikuar, më e ndërvarur dhe më shumëpalëshe. Fuqitë në zhvillim kërkojnë dinjitet, popujt kërkojnë paqe dhe bota ka nevojë për bashkëpunim, jo për ndarje të reja. Një rend i ri global nuk mund të ndërtohet mbi negociata të fshehta dhe marrëveshje të njëanshme, por mbi pjesëmarrje të barabartë dhe transparencë.

Nëse Trump aspiron të hyjë në histori si një arkitekt i rendit të ri botëror, ai duhet të shohë përtej logjikës së sferave të influencës dhe të ndërtojë një platformë gjithëpërfshirëse. Sepse pa Kinën, pa Europën dhe pa respekt për sovranitetin e kombeve të vogla, nuk ka *Jaltë 2.0* – ka vetëm një përsëritje të gabimeve të së shkuarës.

Kina **ME** Rusinë dhe Europa **PA** SHBA-të!

Nga DR. JORGJI KOTE

Mjeshtër i Madh

Sapo rihyri në Zyrën Ovale në Shtëpinë e Bardhë, Presidenti Trump filloi një lëvizje të re madhore diplomatike. Në fakt, ajo ngjet me hapjen epokale që Administrata e Presidentit Nikson bëri me Kinën në fillimin e viteve 70; e cila kulmoi me vizitën e tij më 21 – 28 Shkurt 1972 në Pekin, ku u prit dhe nga Kryetari Mao. Ishte vizitë vërtet historike, sepse çeli një epokë të re në marrëdhëniet midis dy vendeve, me efekte dhe rrjedhoja të mëdha në gjeopolitikën botërore. Për rrjedhojë, SHBA-të realizuan synimin e tyre strategjik të ndarjes së Kinës nga Bashkimi Sovjetik. Më tej, ato vijuan më me efektivitet luftën e mëtejshme ndaj BS-së, sidomos në vitet 80 me “Lufta e Yjeve” deri në shpërbërjen e Perandorisë Sovjetike më 1991.

Duket qartë se Presidenti Trump po kërkon të bëjë të njëjtën gjë tani por në anën tjetër; pra tani të ndajë Rusinë nga Kina, në mënyrë që ta ketë më të lehtë kontrollin mbi botën, në konkurrencë me ato dy vende. Për pasojë, Rusia le të bëjë çtë dojë në “zonën e vet të influencës së dikurshme” në Europë. Ndërsa kjo e fundit, sipas Trump, le t’i dalë zot vetë vhetes, t’i konsiderojë histori 80 vitet si aleatë dhe partnerë të pandarë strategjikë vlerash, parimesh dhe interesash të gjithanshme!

Mirëpo shqetësimi është se kjo ndarje e re e “zonave të influencës”, që synon SHBA-të bën që dhe Rusia të zbatojë synimin e

saj gjeostrategjik, për ta ndarë më në fund Europën nga SHBA-të, që Moska t’i ketë duart e lira për synimet e saj të mëtejshme për rikthimin e Bashkimit Sovjetik.

Kësisoj, nga njera anë kemi SHBA-të që duan të ndajnë çiftin gjeopolitik tradicional Kinë – Rusi dhe nga ana tjetër Rusinë, e cila synon të ndajë SHBA-të nga Europa, duke i dhënë një goditje të rëndë aleancës së suksesshme historike perendimore. Pyetja madhore këtu është se sa i mundur është realizimi i këtyre dy objektivave strategjikë, apo i njerit prej tyre dhe nëse është kështu, cili më konkretisht?

Pa dashur të mbajmë pezull lexuesit dhe ndjekësit tanë, le ta themi qysh në fillim se mendimi i shumicës dërmuese të politologëve, ekspertëve dhe diplomatëve të njohur dhe i imi është se SHBA-të nuk mund ta ndajnë dot më Kinën nga Rusia; sepse kjo do të ishte sikur “t’i hysh detit e ta kalosh me këmbë”!

Ndërsa objektivi rus për ta ndarë

Europën nga SHBA-të, që deri në janar të këtij viti dukej gjithashtu i pamundur, tashmë po shfaqet si realitet gjeopolitik. Vetëm se kjo i dedikohet kryesisht, për të mos thënë tërësisht doktrinës së re transaksionaliste të Presidentit Trump, e cila vendos mbi gjithçka fitimin, duke hequr dorë nga vlerat dhe parimet Euro-Atlantike e për pasojë dhe nga Europa.

Dhe prapë, për të mos e ngarkuar lexuesin me teorizime akademike boshe, për t’u bindur për këtë parashikim realist gjeopolitik, më poshtë po bëjmë një krahasim të aktorëve dhe faktorëve politikë, diplomatikë dhe ushtarakë të 5 dekadave të fundit.

Për ta filluar, SHBA-të e kishin shumë më të lehtë ta ndanin Kinën nga Rusia në vitet 70, mbasi ato kishin vetëm Bashkimin Sovjetik kundërshtar politik, ideologjik dhe ushtarak. Ndërsa Kina nuk ishte superfuqi dhe as nuk synonte një gjë të tillë; si Muri i Madh ajo ishte në pozita mbrojtëse, pa kapacitetet dhe fuqinë

politike, ekonomike dhe ushtarake të sotme. Rikujtojmë se Kina u pranua në OKB dhe me mbështetjen e vendit tonë në vitin 1973.

Edhe Bashkimi Sovjetik i atëherëshëm ishte i dobësuar. Vërtet që në Gusht 1968 ai pushtoi Çekoslovakinë, por gjithsesi Praga ishte nën sferën e tij të influencës. Pra, BS-ja nuk u fut në fushën kundërshtare, si sot Rusia me Ukrainën, kur kjo e fundit ka shpallur me kohë orientimin e saj pro-perendimor si shtet i pavarur dhe sovran.

Më tej, vitet 70 ishin epoka e Detantës dhe Bashkëkzistencës Paqësore midis dy sistemeve të kundërta politike dhe shoqërore; ishte në prag të përfundimit lufta në Vietnam. Në vitin 1971 Kancelari nobelist gjerman Willy Brandt lançoi “Ostpolitik-ën” e famshme; duke dalë kundër ndryshimit me forcën e armëve të rregjimeve komuniste lindore, Ostpolitik synonte “ndryshimin nëpërmjet afrimit” me marrëveshje bashkëpunimi në të gjitha fushat.

Po ashtu, në vitin 1973 filluan bisedimet në kuadrin e Konferencës për Sigurimin dhe Bashkëpunimin Europian (KSBE) të cilat përfunduan më 1975 me miratimin e Aktit Final të Helsinkit. Me 34 vende anëtare, OSBE-ja siç u quajt në vitin 1995 ishte dhe mbetet organizata më e madhe e këtij lloji dhe e vetmja që mundësonte dialogun midis SHBA-ve dhe BS-së, midis Perëndimit dhe Lindjes. Për rrjedhojë, Ostpolitik dhe OSBE-ja jo vetëm nuk synonin apo ndikonin mbi ndarjen e Europës nga SHBA-të, por ato e forcuan dhe më tej aleancën perendimore deri në shembjen e kampit lindor evropian dhe Murit të Berlinit më 9 Nëntor 1989.

Ndërsa sot po ndodh e kundërta. Me përjashtim të NATO-s dhe deri diku të BE-së, OSBE-ja, KiE-ja dhe organizatat e tjera nuk po pyeten më pothuajse fare, as nga Kina me Rusinë por dhe as nga SHBA-të; madje këto të fundit po dalin jashtë disa organizatave të njohura ndërkombëtare si UNESCO, OBT-ja, OBSH-ja, etj; gjithashtu ka një përshkallëzim të ekstremizmit të djathtë, të populizmit dhe azilit të paligjshëm që kanë dobësuar ndjeshëm Europën dhe kohezionin e saj social.

Gjithsesi, faktori përcaktues që po ndikon mbi forcimin e binomit gjeopolitik Kinë – Rusi dhe nga ana tjetër ndarjen e Europës nga SHBA-të është lufta që vazhdon prej 45 muajsh midis Rusisë dhe Ukrainës, konflikti i ndezur në Lindjen e Mesme, kërcënimi bërthamor i Iranit dhe Koresë së Veriut e deri në Ballkan me kërcënimet serbe ndaj Kosovës. Ku SHBA-të, megjithë fuqinë e tyre ushtarake nuk mund t’i zgjidhin të vetme këto konflikte, mbasi tani nuk janë dhe nuk mund të sillen më si më parë, dmth si “xhandar/polic ndërkombëtar”. Ndërkohë, po shihet qartë forcimi i bashkëpunimit Kinë – Rusi dhe SHBA-Rusi, duke e spostuar Europën.

Dukuria tjetër intriguese ishte se atëhere Kina dhe Rusia nuk kishin aleanca të gjera shtetesh dhe grupimesh si sot, sidomos BRICS+, ku të dyja vendet janë lidere të tij me antarësi në rritje; nga 5 vende anëtare në vitin 2009 kur u krijua tani janë 11 shtete dhe me kërkesa për zgjerim të mëtejshëm. Pavarësisht nga problemet dhe sfidat që ka, BRICS po i shkakton jo pak “dhimbje koke” SHBA-ve dhe Europës, Perëndimit në përgjithësi; vendet e Bricks po kërkojnë më shumë vend dhe hapësirë në forumet

më të larta ndërkombëtare deri në OKB si dhe zëvendësimin e rendit të sotëm një polar me atë shumëpolar. Mirëpo shumë prej atyre vendeve të cilat atëhere kishin lidhje të ngushta ose ishin më tepër vasalë të SHBA-ve dhe të Europës, sot po u kundërvihen hapur këtyre të fundit. Ca më tepër këto po ndodhin në kohën kur uniteti SHBA-Europë po përthyeret.

Ndërkohë, vlen të theksohet se vërtet që SHBA-të ia dolën në vitet 70 të bënin hapjen e madhe ndaj Kinës; por kjo u bë në mirëkuptim dhe bashkërendim me aleatët e saj evropianë, pa krijuar asnjë lloj konflikti dhe krisje. Për rrjedhojë, Nikson shkoi në Pekin me një bazë dhe mbështetje të fuqishme Euro-Atlantike. Ndërsa sot kanë dalë sheshit grindjet dhe ndarjet SHBA – Europë, pavarësisht se Europa me diplomacinë dhe koreografinë e saj brilante në Samitet e Hagës, të Uashingtonit dhe gjetkë po bën çmos për t’i mbajtur sa më gjatë SHBA-në në “vathën” Euro-Atlantike.

Shkak tjetër i rëndësishëm se pse sot SHBA-të nuk e ndajnë dot Kinën nga Rusia, ndërsa kjo e fundit e ndan atë nga Europa është se atëhere SHBA-ja kishin diplomaci shumë më efektive se kjo e sotmja; në atë kohë në krye të saj ishte Henry Kissinger, “Mbreti” i pazëvendësueshëm i diplomacisë, të cilin nuk mbeti lider në botë pa e telefonuar dhe pa i kërkuar mendim deri sa dha frymë në moshën 100 vjeçare. Kissingeri emblematik ishte arkitekti i hapjes epokale ndaj Kinës, themeluesi dhe praktikuesi i papërsëritshëm i diplomacisë së ecejakeve (shuttle diplomacy), ndërmjetësuesi i jashtëzakonshëm dhe personalitet me jehonë të madhe publike. Në rastin e Kinës, krahas dimensionit klasik, ai zbatoi me shumë suk-

ses dhe të ashtuquaturën ”diplomaci të pingpongut“. Në kuadrin e saj, ecejaket e Kisingerit dhe vizita historike e Niksonit në Pekin u papraprinë nga ndeshje basketbolli në Pekin dhe më pas në Uashington midis ekipeve kombëtare të Kinës dhe SHBA-ve. Me parë ishte e paimagjinueshme të luaje në publik me “armiqtë më të mëdhenj” dhe të bëheshe mik me ta! Ato ndeshje patën një ndikim tejet pozitiv në përgatitjen e opinionit të gjerë publik në të dy vendet, në krijimin e një klime mirëkuptimi dhe besimi të ndërsjellë, duke sfiduar dhe shmangur shumë tabu dhe paragjykime. Aq e efektshme ishte kjo diplomaci sa lojtarët e të dy ekipeve kane vijuar ndeshjet vjetore midis tyre dhe tani deri vonë, duke i kthyer ato në traditë të bukur publike. Kësisoj, basketbollistët e tyre u bënë “ambasadorët” më të mirë, çka e pohonte dhe vetë Kryetari Mao.

Mirëpo, ndryshe nga 5 dekada më parë, sot SHBA-ve i mungojnë në radhë të parë kryediplotatë të tillë kalibri si Kisinger, Ambasadori i ndjerë Richard Holbrooke e të tjerë. Ndërsa diplomaci si ajo e ping pongut dhe në përgjithësi diplomacia publike, e kulturës dhe e sharmit në SHBA jo vetëm nuk ka të krahasuar me atëhere, por për fat të keq po fshihen institucionet dhe gjurmët e saj mbresëlënëse.

E kundërta po ngjet me Kinën dhe Rusinë të cilat kanë diplomaci të thekur dhe me shumë përvojë, të mbështetur tashmë dhe nga fuqia propagandistike, ekonomike dhe ushtarake. Kjo u pa së fundi dhe në Samitin e Alaskës, ku Trump shoqërohej nga Rubio, Heseth dhe Witkoff, personalitete pothuajse anonimë; ndërsa Putini nga “Dekani” i ministrave të jashtëm të botës Sergei Lavrov; “kiji in-

Me mbështetjen kineze, Rusia vazhdon luftën kundër Ukrainës dhe me synime përtej saj, si pjesë e strategjisë së saj për të rikrijuar Perandorinë e dikurshme cariste apo sovjetike, për ta zëvendësuar “forcën e ligjit me ligjin e më të fortit”, duke goditur dhe çmontuar rendin e sotëm ndërkombëtar në favor të një rendi të ri multipolar, pa dominim të SHBA-ve dhe me aleanca të përkohshme interesash!

atin, por foli hakun“, ka 21 vjet në atë post, i ka kaluar të gjitha shkallët e shërbimit diplomatik, ish ambasador në OKB për 10 vjet, me të cilin duhet të mendohesh dhe të përgatitesh mirë kur të flasësh; në Alaskë ishte dhe këshilltari më i afërt i Putinit, ish Ambasador në Uashington, Oshtakov, të dy me anglishte perfekte dhe njohës brilantë të SHBA-ve, Europës dhe gjeopolitikës.

Edhe Europës i mungojnë sot liderë dhe kryediplotatë të vërtetë dhe bashkues interkontinentalë si Genscheri emblemantik, Brandt i Ostpolitik-ës, Vredrine, Solana, etj. Mungesa e lidhshimit elitare diplomatik në Europë ia lehtëson goxha misionin Rusisë për ta ndarë Europën nga SHBA-të dhe ia vështirëson kësaj të fundit synimin e saj për ta ndarë Rusinë nga Kina.

Po ashtu, në vitet 70 SHBA-të kishin filluar zbatimin në shkallë të gjerë të të ashtuquajturës ”diplomaci e butë“ (soft diplomacy) e cila ka shërbyer deri tani si një model me shumë efekte për të gjitha diplomacitë e vendeve të tjera. Madje deri vonë, në Departamentin Amerikan të Shtetit

kishte një drejtori të madhe dhe një Zv.Sekretar Shteti që mbulononte diplomacinë publike, e cila është hequr në kuadrin e shkurtimeve masive diplomatike. Institucione të tilla prestigjioze si USAID, Zëri i Amerikës, programet e studimit Fullbright, xhazi, muzika, Harvardi ishin mbështetje e fuqishme e diplomacisë klasike amerikane. Lidhur me këtë temë, Ambasadori dhe publicisti indian me famë ndërkombëtare, Keshan S. Rana thotë se “shumë pak amerikanë e vlerësojnë se sa shumë ndikuan në rënien e komunizmit dijet mbi SHBA-të dhe në veçanti roli i Zërit të Amerikës“. Mirëpo ishin pikërisht këto institucione kult që muajt e fundit u mbyllën, duke habitur dhe vetë diktatorët që ngritën dollin me shampanjë për Presidentin Trump që i heshti ato. Dukuria tjetër sfiduese dhe shqetësuese për synimin e lartpërmendur të SHBA-ve është se pavarësisht demarsheve të shumta diplomatike, Kina jo vetëm nuk heq dorë, por ajo është betuar për të vazhduar mbështetjen e gjithanshme, sidomos atë ushtarake ndaj Rusisë dhe në luftën ndaj Ukrainës si aleate të përhershme, çka është vulosur dhe në traktatet dypalëshe mes tyre.

Me mbështetjen kineze, Rusia vazhdon luftën kundër Ukrainës dhe me synime përtej saj, si pjesë e strategjisë së saj për të rikrijuar Perandorinë e dikurshme cariste apo sovjetike, për ta zëvendësuar “forcën e ligjit me ligjin e më të fortit”, duke goditur dhe çmontuar rendin e sotëm ndërkombëtar në favor të një rendi të ri multipolar, pa dominim të SHBA-ve dhe me aleanca të përkohshme interesash!

E kundërta po ndodh me SHBA-të, të cilat praktikisht po heqin dorë nga aleanca me BE-në dhe

Europën në përgjithësi, duke i kushtuar përparësi Ruisë dhe Kinës, ku duket se nevojat, interesat dhe fitimet e saj mund të jenë më të mëdha.

Për pasojë, Europa dhe BE-ja po nxitojnë për europeanizimin e NATO-s, për të dhënë deri në vitin 2035 nga 2 aktualisht në 5 për qind të GDP-së; të gjitha këto me qëllim që Europa të kthehet në një bashkim të madh mbrojtës, ME dhe PA Amerikën, pra krejt ndryshe nga Rusia me Kinën që janë dhe do mbeten bashkë.

Nga ana e vet Kina nuk ka asnjë interes të prishet me Rusinë e kësaj të dalë Amerika më e fituara. Pekini synon që bashkë me Rusinë dhe aleatë të tjerë, kundrejt një Europë të dobësuar dhe pse jo të ndarë më në fund nga SHBA-të, të konkurojnë dhe t'i mposhtin përfundimisht SHBA-të në të gjitha fushat.

Pastaj, interesat, nevojat dhe përfitimet gjeopolitike dhe ekonomike të Kinës me Rusinë dhe anasjelltas janë aq të mëdha, sa vërtet që nuk ka Zot t'i ndajë nga njera tjetra. Ndërsa aleanca perendimore e sidomos ajo SHBA-Europë, siç po ecin gjërat, mund të prishet shumë shpejt. Madje qysh tani mund të thuhet se marrëdhëniet mes tyre nuk janë më ato tradicionalet, si aleatë dhe partnerë të nguihtë strategjike, por më tepër si partnerë ekonomikë dhe tregtarë ose dhe aleatë fare të përkohshëm dhe të pjesshëm, si bie fjala për rastin e Ukrainës, por jo më si 80 vitet e fundit.

Ja pse të kërkosh sot që ta ndash Rusinë nga Kina mbetet vetëm “dëshirë e mirë” ndërsa ndarja e Europës nga SHBA-të tani duket thjesht çështje kohe. Dhe kjo falë politikës dhe diplomacisë zbutëse dhe përkëdhelëse të Uashingtonit ndaj Moskës, e cila kështu “po e

merr kalanë europiane nga brenda” nëpërmjet Uashingtonit, pa ndonjë mundim dhe sforcim të madh. Siç pohojnë shumë analistë, favorët dhe lehtësitë politike, ekonomike dhe diplomatike që i ka krijuar SHBA-të Moskës nuk do të ishin realizuar dot nga propaganda e saj.

Veç sa sipër lidhur me Europën, dallim tjetër i madh me 4 – 5 pesë dekada më parë është se atëhere ajo kishte në kohezion të madh politik, social dhe diplomatik; ajo ishte në lulëzim dhe nuk kishte forcë, as të brendshme dhe as të jashtme që ta ndante apo dhe përcante. Ndërsa në këto 20 vitet e fundit, pas zgjerimit me 10 vende ish lindore por dhe krizat e konfliktet e shumta, “anija” e BE-së dhe e NATO-s ka kohë që “fut ujë”. Veç problemeve mes aleatëve tradicionalë perendimorë, blloku me katër vende i Visegradit që ishte avangarda e shembjes së komunizmit dhe zgjerimit europian është kthyer në “rebele” e BE-së, duke ndikuar në kohezionin e saj, duke u rreshtuar në favor të SHBA-ve. Me justifikimin se “ne nuk ikëm nga Moska që të binim preh e Brukselit”, siç shprehen ata.

Aleancën e re Amerikano-Ruse e dëshmoi qartë Samiti në Alaskë dhe në Uashington, ku me një fjalë Putini u prit jo si agresor, por si çlirimtar i Ukrainës. Ndërsa Europa e quan Rusinë agresore, Trumpi ka venë shenjën e barazimit absurd midis Ruisë dhe Ukrainës. Ndërsa në Samitin e Uashingtonit, pavarësisht nga koreografia brilante e të 8 liderëve europianë dhe Ukrainës për ta mbajtur Trumpin nga ana e tyre, ajo ishte vetëm aq dhe gjendja shumë shpejt u kthye sërish atje ku ishte në Alaska. Me 3 piksynime madhore paqebërëse por të papajtuësme midis tyre:

SHBA duan thjesht mbarimin e luftës dhe një UJDI me leverdi komerciale për ta, Ukraina dhe Europa duan paqe të vërtetë dhe të qëndrueshme, duke respektuar sovranitetin e Ukrainës dhe integritetin e saj territorial; ndërkohë, krejt ndryshe prej tyre Rusia kërkon jo thjesht paqe, por një paqe me fitoren e saj me çdo kusht dhe me marrje territori; kësaj, ajo paqe do të jetë pushtim i ri ose kapitullim i Ukrainës dhe bashkë me të dhe i Europës.

Mirëpo ky raport i kthyer përmby, kur aleanca kino-ruse do të lulëzojë, ndërsa ajo Atlantike do të kalojë ditë të këqia krijon një disavantazh të madh gjeostrategjik për SHBA-të dhe ca më shumë për Europën. Pikërisht këtë avantazh po shfrytëzon Rusia dhe bashkë me të dhe Kina, duke “luajtur me dy porta”. Mbi të gjitha, me synimin për përmbyshjen e arritjes së madhe historike, shembjen e Murit të Berlinit dhe të komunizmit në Europën Qendrore dhe Lindore dhe ribashkimin europian.

Ja pse përfundimisht, synimi amerikan për ta ndarë Rusinë nga Kina nuk ka asnjë shans të fitojë. E kundërta po ndodh me synimin rus për t'i ndarë SHBA-të nga Europa që po kthehet përditë e më shumë në një realitet të trishtë. Mirëpo kjo është e mbarsur me rreziqe dhe pasoja të rënda, jo vetëm për Europën por dhe për vetë SHBA-të. Këtu vlen paralajmërimi i ish Komandantit të NATO-s për Europën më 2014 – 2017, gjeneralit amerikan Ben Hodges se SHBA-të nuk mund t'ia dalë e vetme në përballimin e sfidave madhore gjeopolitike dhe ushtarake; ajo do të ketë detyrimisht nevojë për aleatë dhe përvoja e 80 viteve të fundit tregon se aleatja më e besueshme e SHBA-ve është Europa Perendimore!

PSE “HESHT” KINA?

Nga Prof. Dr. ENVER BYTYÇI

Prej kohësh, pra prej muajsh, zhvillohen debate rreth luftës në Ukrainë dhe asaj në Gaza. Ndodhën sulme ushtarake të Izraelit kundër Iranit si dhe një bombardim amerikan kundër këtij vendi. U takuan presidentët Trump dhe Putin në Alaska, si dhe u bënë takime të përbashkëta në Shtëpinë e Bardhë të udhëheqësve evropianë me presidentin amerikan. Ka gjithë ato ecejake diplomatike në kërkim të paqes. Ndërkohë Pekini hesht. Thuajse asnjë fjalë nuk thuhet prej kohësh nga ana e udhëheqësve kinezë. Pse po ndodh diçka e tillë? Si është e mundur që Fuqia e dytë më e Madhe e globit të jetë kaq indiferente, megjithëse mediet dhe eksponentë të ndryshëm nuk lanë rast pa e akuzuar Republikën Popullore të Kinës, se ajo dëshiron të pushtojë Tajvanin dhe të krijojë një vatër të re konflikti në Azi?

Nëse qëndrojmë për pak kohë dhe hedhim një vështrim nga historia e diplomacisë kineze, atëherë vëmë re se karakteristika themelore e kësaj diplomacie në traditë është durimi, mënjanimi i pasioneve dhe emocioneve politike në deklaratimet dhe veprimtarinë diplomatike. Kjo karakteristikë në fakt buron prej filozofisë së Konfucit, filozofi e cila është burim orientimi edhe për politikën e diplomacinë e sotme kineze. Duke hulumtuar për marrëdhëniet shqiptaro-kineze në vitet 1960-1970 kam vënë re qetësinë “e frikshme” dhe një lloj sinqeriteti të pazakontë në komunikimet midis psh Çu En Lait dhe

udhëheqësve komunistë shqiptarë. Nuk kam mundur të gjej ndonjë mospërputhje midis realitetit dhe pohimeve diplomatike të përfaqësuesve të Kinës, ndërkohë që kam gjetur jo pak mospërputhje në qëndrime e pasinqerta të lidershit të Tiranës komuniste. Kjo është një nga arsytet pse sot Republika Popullore e Kinës qëndron në një anë dhe nuk përfshihet as në zgjidhjen e konflikteve të rrezikshme të kohës së sotme.

Është e vërtetë se qeveria dhe presidenti kinez kanë interesa të ndryshme në zona dhe rajone të ndryshme në botë. Pjesë e përpjekjeve për të garantuar interesat e tij janë edhe marrëdhëniet me Rusinë dhe disa vende të tjera. Një fuqi kaq e madhe dhe e zhvilluar, nuk ka sesi të mos jetë e interesuar për zhvillimet që ndodhin, sidomos në Ukrainë dhe në Gaza. Gjithashtu nuk ka se si të mos përpiqet të investojë dhe zhvillojë marrëdhënie tregtare dhe ekonomike me vende e rajone të ndryshme të globit. Por më sa duket Pekini mendon që një angazhim aktiv i tij në politikën globale nuk i ndihmon zgjidhjes së konflikteve, sepse do të shihej me xhelozë dhe si përpjekje e tij për dominim politik në planin global.

Ndaj dhe presidenti Xi ose kryeministri apo ministri i Jashtëm kinez nuk kanë shprehur pretendime për t’u bërë qoftë dhe formalisht pjesë e zgjidhjes. Kjo lidhet njëkohësisht me karakterin e lidershit kinez, i cili nuk vuan nga mania për preshtigj.

Nga ana tjetër, Republika Popullore e Kinës është shprehur se respekton rendin e sotëm global. Dhe në këtë kuadër ajo është deklaruar edhe për një zgjidhje në Ukrainë, ku të ruhej integriteti territorial i saj. Ajo nuk e ka njohur pushtimin rus të Krimesë. Megjithatë Pekini nuk ia jep të drejtën vetes të ndërhyjë në zgjidhjen e këtij konflikti. Qëndron krejt indiferent dhe në këtë indiferentizëm reflekton fuqinë e sigurinë e tij. Ndërkohë që vende të tjera, sidomos Franca e Macron, janë të alarmuar, Kina jep leksionin se gjithçka është e mundur në rrugën e zgjidhjes së konflikteve të sotme. Duke respektuar rendin e sotëm botëror Pekini reflekton gjithashtu qëndrueshmëri dhe gjithashtu besim më të madh te popujt, sidomos te kombet e vegjël. Kjo strategji është për lidershipin kinez më e rëndësishme se sa fitorja e ndonjë beteje ushtarake.

Vuçiçi po e shtyn Serbinë drejt një konflikti civil

Nga Andrej Ivanji-Vreme[i]

Aleksandër Vuçiçi po e shtyn Serbinë në konflikt të përgjithshëm civil. Mostoleranca mes pjesës së revoltuar të shoqërisë dhe atyre që mbrojnë pushtetin ka arritur në nivelin e gatishmërisë për përplasje fizike. Kjo mund të shihet edhe gjatë shumë takimeve të afërta të qytetarëve të grumbulluar në tubimet studentore nga njëra anë, dhe qytetarëve të grumbulluar përreth Partisë përparimtare serbe (PPS) në pushtet në anën tjetër. Kjo u pa qartë të martën para ish qendrës tregtare “Mercator”, në të cilën njësitë e kombinuara të Xhandarmerisë

dhe brigadave policore të përparimtarëve dhe ata që nuk janë të tillë, mezi i ndanë për të mos i'u turrur njëri tjetrit. Njëra palë të zemëruar erdhën të protestojnë, të tjerët, me komandë, për të treguar se përparimtarët janë të gatshëm për luftë për mbrojtjen e presidentit të tyre. Natyrisht jo për vuçiçevistët, por për Vuçiçin. Rregjimi i Aleksandër Vuçiçit e ka kaluar zenitin e tij. Pushteti që ka hyrë në konflikt frontal me djemtë, mësuesit e shkollave të mesme dhe studentët, me profesorët e universiteteve nuk ka të ardhme. Përpjekja për disiplinim të atyre të cilët në kuptimin e vërtetë të fjalës janë e adhmja e këtij vendi dhe të atyre që i përgatisin dështoi. Pushteti i PPS-së, pjesën

më të arsimuar të shoqërisë e quan terroristë-blokues, mercenarë, armiq të shtetit.

Vuçiçi i cili është kthyer në rrënjët shesheliane e sheh rrugëdaljen vetëm në përdorimin e metodave radikale. Duke amnistuar përdoruesit e shkopinjve të cilët një studenteje i thyen nofullën dhe atë vajzën e cila shkeli me makinë një studente sepse po protestonte kundër presidentit të shtetit, i zhytur kokë e këmbë në idenë se Çaçilendi është forca e shtetit, provokon me qëllim qytetarët e revoltuar duke shkaktuar konflikt i cili më pas mund të ofrojë justifikim për ndërhyrje masive dhe brutale të policisë.

Si njëherë e një kohë Vojislav Shesheli i cili tundte pistoletën.

Kush është i zoti i shtëpisë.

Autoriteti i Vuçiçit brenda sistemit të tij ka nisur të dobësohet dhe grimcohet, rrudëdaljen e sheh në atë që të tregojë se cili është i zoti i shtëpisë që vendos për fatet e njerëzve, ndërsa besnikët e tij nuk do t'i lërë në mëshirë të fatit.

Ky është mesazh i rëndësishëm në kontekstin e hetimit të Prokurorisë speciale për kriminalitetin e organizuar (TOK) për korrupsionin i cili çoi në rënien e tarrasës së stacionit hekurudhir në Novi Sad. Disa policë ishin të gatshëm të arrestonin të dyshuarit ku bënte pjesë edhe ish ministri dhe antari i kryesisë së PPS-së, Tomislav Momiroviç, ku më pas i'u

caktua burgimi. Ish ministri tjetër dhe antar i kryesisë së PPS-së, Goran Vesiq për shkak të problemeve shëndetsore nuk është akoma në burg.

Dikur ndoshta do të tregohet i gatshëm të këndojë që të shpëtojë lëkurën e vet.

Akuza e TOK është shtizë e ngulur në shtyllën kurrizore të sistemin të pushtetit të përparimtarëve. Përgjigja e njerëzve nga kreu i partisë shtet është e njëjta si në rastin e revoltave të shkollave të mesme, mësuesve dhe profesorëve, tani, hetuesit e gjykatësit dhe një pjesë e policisë shpallen tradhëtarë dhe armiq të shtetit. Sepse hapi tjetër mund të jetë hetimi për

Aleksandër dhe Andrej Vuçiçin.

Sistemi është çarë

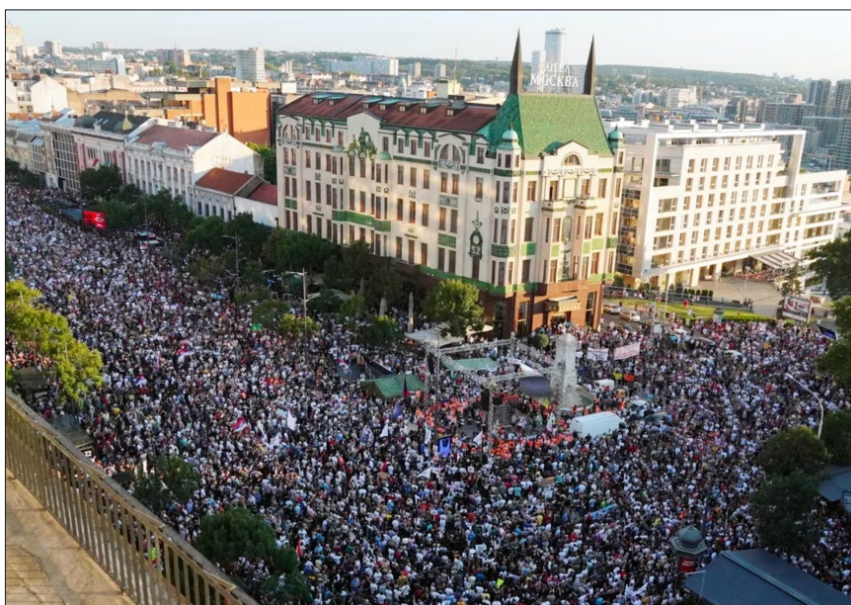
Qytetarët e revoltuar nëpër rrugë, studentët e revoltuar në fakultete, mësuesit në sistemin arsimor, hetuesit dhe gjykatësit e revoltuar, një pjesë e xhandarëve të trajnuar për përplajse me kriminelë të rrezikshëm dhe terroristë janë të revoltuar sepse i dërgojnë që të përplasen me fëmijët – sistemi është çarë. Se deri në çfarë mase, këtë e tregoi programi në TV Informer pas informacionit që Darko Glishiçi ka pësuar hemoragji cerebrale: Dragan J. Vuçiçeviçi dhe ekipi i tij e shfrytëzuan këtë situatë që nga mëngjezi deri në darkë të rrahin gjkosin për larje hesapesh me rrugaçët, plehrat, jashtëqitjet, njerëzit e egër, ustashët serbë – terroristët bllokues që po shkatërrojnë Serbinë dhe serbizmin.

Nga njëra anë mungesa e ligjit, kleptokracia, joformaliteti, foddullëku dhe njerëzit e gatshëm për t'i mbrotjur këto deri në fund, në anën tjetër kërkesa për shtetin e së drejtës dhe vendosjen e normalitetit dhe njerëzit e vendosur që të mos lëvizin më para dhunës dhe dhunuesve.

E vetmja mënyrë e paqtë për daljen nga kriza politike dhe e sistemit janë zgjedhjet parlamentare të parakohëshme. Por përdërisa anketuesit e opinionit publik thonë se Partia përparimtare serbe, me gjithë manipulimet e mundshme, nuk mund të sigurojë fitoren, ato nuk duken askund. Ndoshta shpallja e gjendjes së jashtëzakonshme.

[i] <https://vreme.com/komentar/gradjanski-sukobi/>
/Përktheu për Argumentum
Xhelal FEJZA

Ky është mesazh i rëndësishëm në kontekstin e hetimit të Prokurorisë speciale për kriminalitetin e organizuar (TOK) për korrupsionin i cili çoi në rënien e tarrasës së stacionit hekurudhir në Novi Sad. Disa policë ishin të gatshëm të arrestonin të dyshuarit ku bënte pjesë edhe ish ministri dhe antari i kryesisë së PPS-së, Tomislav Momiroviç, ku më pas i'u caktua burgimi. Ish ministri tjetër dhe antar i kryesisë së PPS-së, Goran Vesiq për shkak të problemeve shëndetsore nuk është akoma në burg.

Fitoret taktike në bisedimet e paqes në Ukrainë do të çojnë vetëm në humbje strategjike

Nga Tatiana Stanovaya*

Samiti midis Presidentit të SHBA-së Donald Trump dhe Presidentit rus Vladimir Putin në Alaska dhe takimi pasues i presidentit të SHBA-së me homologun e tij ukrainas Volodymyr Zelensky dhe udhëheqësit evropianë në Uashington kanë dhënë shpresa të reja se fundi i luftës Rusi-Ukrainë mund të jetë më në fund afër. Në fund të fundit, për herë të parë në disa vite, palët kanë filluar të diskutojnë parametrat praktikë të një zgjidhjeje.

Megjithatë, në realitet, perspektivat afatgjata të negociatave nuk

kanë ndryshuar vërtet. Pjesëmarrësit mund të pretendojnë me të drejtë suksese të caktuara taktike, por strategjikisht, ka vetëm më shumë humbje në dispozicion.

Samiti i thirrur me nxitim në Alaska tregoi se as Rusia dhe as Shtetet e Bashkuara nuk ishin të përgatitura ta çonin përballjen në një nivel të ri. Vetë Trump pranoi se nuk besonte se sanksionet e mëtejshme do ta detyronin Moskën të ndalonte luftën. Ndërkohë, Putin po përpiqej të mbante kontaktin e tij me Trump: i vetmi udhëheqës perëndimor me të cilin është i mundur çdo lloj dialogu kuptimplotë.

Nuk u arrit asnjë marrëveshje, por Putini fillimisht arriti të sig-

uronte një ndryshim të madh në qëndrimin e Trumpit mbi negociatat drejt vizionit rus për t'i dhënë fund luftës, siç dëshmohet nga dy faktorë. I pari është bindja e fortë e Trumpit se Rusia, si një fuqi bërthamore, nuk mund të mposhtet në fushën e betejës, që do të thotë se Ukraina nuk mund të fitojë me mjete ushtarake. I dyti është se presidenti i SHBA-së braktisi kërkesën e tij për armëpushim dhe në vend të kësaj u pajtua me argumentin kryesor të Putinit se palët duhet të kalojnë direkt në diskutime për një zgjidhje afatgjatë paqeje.

Samiti i Alaskës ka krijuar një lloj martese me interes: nuk ka dashuri në vetvete, por ekziston

një mirëkuptim se përballja nuk është e dobishme për asnjërën palë. Ky është kuadri për ndërveprimin e mëvonshëm SHBA-Rusi: jo një qasje e përbashkët për zgjidhjen e luftës në Ukrainë, duke pasur parasysh se dallimet janë ende të rëndësishme, por një ngurrim i ndërsjellë për të rënë në konflikt. Pavarësisht shpresave në Evropë se Trumpi do të zhgënjehet nga Putini, kjo duket të jetë një perspektivë jorealiste, të paktën për momentin.

Ky rezultat i përshtatet shumë mirë Kremlinit. Mjaftoi që Moskë të merrte miratimin e SHBA-së për negociata të drejtpërdrejta me Kievin mbi memorandumin e propozuar të Kremlinit, gjë që ndodhi kur Trump vendosi të distancohej nga diskutimi i detajeve të marrëveshjes.

Korniza që rezultoi ishte shumë e përgjithshme dhe përfshinte tre pika shumë të paqarta: shkëmbimin e territorit, mosanëtarësimin e Ukrainës në NATO dhe garancitë e sigurisë për Ukrainën. Fakti që dy palët ndërluftuese kanë qasje thelbësisht të ndryshme ndaj këtyre çështjeve nuk e ka penguar Shtëpinë e Bardhë të vazhdojë të mbështesë këtë format të ri për një “zgjidhje”. Ngjarja tjetër që çimento formatin e ri të negociatave ishte takimi i Trump me Zelenskyn dhe udhëheqësit evropianë në Uashington. Përpjekja për të ushtruar presion në grup mbi presidentin e SHBA-së dhe për të neutralizuar rezultatet e samitit të Alaskës dështoi. Trump shtyu idenë e nevojës për të punuar për një marrëveshje të plotë paqeje, në vend të një armëpushimi, dhe u përpoq t’i bindte të pranishmit se Putini ishte pothuajse gati të takohej me Zelenskyn dhe të diskutonte dre-

jtëpërdrejt të gjitha dallimet e tyre. Deklaratat e lëshuara pas dy samiteve e bënë shpejt të qartë se sa larg mbeten qëndrimet e të dy palëve, pavarësisht diskutimeve për progres. Lidhur me çështjen kyçe të garancive të sigurisë për Ukrainën, qëndrimi i Moskës është praktikisht i pandryshuar nga ai që diskutoi me Kievin në Stamboll në pranverën e vitit 2022.

Sipas Kremlinit, çdo marrëveshje paqeje midis Ruisë dhe Ukrainës duhet të nënshkruhet edhe nga vendet garantuese: para së gjithash, anëtarët e përhershëm të Këshillit të Sigurimit të OKB-së, përfshirë vetë Rusinë. Pastaj, në rast të një përshkallëzimi të ri, secili garantues do të kishte të drejtën e vetos ndaj vendimeve.

Rusia gjithashtu pret që garanci të tilla të shoqërohen me një reduktim rrenjësor të madhësisë së ush-

trisë ukrainase, sepse kjo është ajo që Moskë e sheh si mbrojtjen më të besueshme kundër Ukrainës që nuk riarmatohet në vitet e pasluftës dhe nuk përpiket të rifitojë atë që ka humbur.

Evropianët dhe Kievi kanë një vizion krejtësisht të ndryshëm për garancitë e sigurisë. Ata parashikojnë një kontingjent ushtarak nga vendet e NATO-s që do të stacionohet në Ukrainë, megjithëse i kufizuar në numër dhe larg frontit. Këto “forca sigurie” nuk do të synojnë të luftojnë Rusinë dhe në thelb përbëjnë mbështetje morale për Kievin, si dhe disa funksione të kufizuara praktike si trajnimi në vend.

Si Trump ashtu edhe zyrtarët amerikanë të përfshirë në këtë çështje kanë thënë hapur se nuk do të ketë trupa amerikane në territorin ukrainas. Mbështetja ajrore është e mundshme, megjithëse Trump dhe ekipi i tij nuk kanë specifikuar se çfarë do të thoshte saktësisht kjo mbështetje në praktikë. Shtetet e Bashkuara gjithashtu do të kërkojnë pagesë shtesë për këtë mbështetje ajrore nga evropianët, të cilët tashmë po mbajnë përgjegjësinë financiare për të gjithë mbështetjen ushtarake të ofruar Ukrainës.

Rusia e ka hedhur poshtë idenë e garancive të tilla shumë herë dhe pas samitit të Alaskës, Ministria e Jashtme Ruse tha përsëri se nuk mund të ketë trupa të NATO-s në territorin ukrainas pa pjesëmarrjen e Ruisë.

E gjithë kjo hedh dyshime mbi arritjen e dytë të supozuar të dy samiteve: bisedat për përgatitjet për një takim midis Putinit dhe Zelenskyt. Kjo temë duket se ka lindur për shkak të një keqkuptimi nga pala amerikane: Kremlini nuk e ka refuzuar kurrë publik-

Si Trump ashtu edhe zyrtarët amerikanë të përfshirë në këtë çështje kanë thënë hapur se nuk do të ketë trupa amerikane në territorin ukrainas. Mbështetja ajrore është e mundshme, megjithëse Trump dhe ekipi i tij nuk kanë specifikuar se çfarë do të thoshte saktësisht kjo mbështetje në praktikë. Shtetet e Bashkuara gjithashtu do të kërkojnë pagesë shtesë për këtë mbështetje ajrore nga evropianët, të cilët tashmë po mbajnë përgjegjësinë financiare për të gjithë mbështetjen ushtarake të ofruar Ukrainës.

isht të mbajë një takim të tillë, por gjithmonë ka përcaktuar se përgatitjet e kujdesshme do të ishin thelbësore. Putini ndoshta thjesht e përsëriti këtë qëndrim, i cili u interpretua si gatishmëri për t'u takuar në të ardhmen e afërt. Ministri i Jashtëm rus Sergey Lavrov e gjeti veten të detyruar të shpjegonte përsëri: së pari, grupet e ekspertëve ngrihen për të bërë punën e tyre, pastaj dokumentet përpunohen në nivele më të larta dhe vetëm atëherë udhëheqësit do të takohen, si fazë përfundimtare. Duke e paraqitur këtë proces si përgatitje për një takim midis Putinit dhe Zelensky-t, Moska duket se po përpiket të bindë Uashingtonin se Kyevi duhet të fillojë një diskutim thelbësor të kushteve të Rusisë.

Prandaj, udhëheqja ukrainase po tërhiqet tani në një format negociues që mund të quhet “Stambolli 2” – të njëjtat kërkesa, pa llogaritur pretendimet e reja territoriale, i njëjti vend dhe të njëjtët njerëz (të paktën në anën ruse). Por Ukraina tani është në një situatë edhe më të vështirë se në pranverën e vitit 2022, duke u përballur me rrezikun e humbjes së pjesës tjetër të Donbasit. Në fakt, diskutimet e drejtpërdrejta midis përfaqësuesve rusë dhe ukrainas kanë filluar në Stamboll prej disa muajsh, por nuk kanë dhënë ndonjë rezultat përveç disa shkëmbimeve të të burgosurve dhe ushtarëve të rënë.

Roli i Evropës në formatin e negociatave është kryesisht dekorativ. Ajo nuk ka as burime ushtarake dhe as financiare për të sjellë ndonjë ndryshim të shpejtë të situatës në fushën e betejës, dhe aleati i saj kryesor strategjik – Shtetet e Bashkuara – tani ka miratuar qëndrimin e Rusisë

që çdo marrëveshje duhet të diskutohet brenda një dialogu të drejtpërdrejtë midis Rusisë dhe Ukrainës.

E gjithë kjo mund ta dënojë Kievin me disa muaj negociata të vështira me Moskën në Stamboll mes një ofensive të vazhdueshme ruse. Pas disa muajsh negociatash të tilla, ato mund të japin një rezultat në formën e një lloji formule zgjidhjeje. Por ka shumë të ngjarë të jetë e dënuar të përsërisë fatin e marrëveshjeve të mëparshme midis Moskës dhe Kievit si marrëveshjet e Minskut: në vend që të zgjidhë konfliktin një herë e përgjithmonë, mund të shërbejë si një prolog për një luftë tjetër diku tjetër.

Ka të paktën dy probleme. I pari është se Putini refuzon kategorikisht të kuptojë se nuk është Perëndimi që nuk e lejon Ukrainën të bëhet “miqësore”, por se shoqëria

dhe elitat ukrainase nuk do t'i pranojnë kurrë kushtet kapituluese që Moska po përpiket t'u imponojë atyre. Dhe pavarësisht se cilat pika Kremlini arrin të fusë në marrëveshje të nënshkruara pas negociatave të vështira, ai prapë nuk do të jetë i mundur t'i zbatojë ato.

Problemi i dytë është se, në kërkim të një formule për të garantuar sigurinë e Ukrainës, Perëndimi po përpiket të gjejë një që do t'i mundësonte asaj të përmbante një agresor që nuk mund të mposhtet me mjete ushtarake sepse zotëron armë bërthamore. Me Perëndimin që refuzon me vendosmëri të luftojë drejtpërdrejt Rusinë në anën e Ukrainës sot, nuk ka arsye të besohet se ai papritmas do të jetë i përgatitur ta bëjë këtë në rast të një përshkallëzimi të ri pasi lufta aktuale të ketë mbaruar. Dhe kjo do të thotë që Ukraina nuk mund të ndihet e sigurt as derisa Rusia të mposhtet, as derisa Kremlini të ndryshojë kurs – gjë që nuk është në plan së shpejti.

Realiteti sot është se Moska nuk po i rishqyrton kërkesat e saj maksimaliste, Shtetet e Bashkuara janë në rrugë për t'u larguar nga konflikti dhe Trump mund të dëshirojë të braktisë plotësisht përballjen e saj me Moskën, ndërsa Evropa është shumë e dobët për të ndryshuar rrjedhën e luftës pa kontributin aktiv të Shteteve të Bashkuara – të paktën në një nivel me atë që administrata e Joe Biden ishte gati të bënte për Kievin. Por, pavarësisht se çfarë e detyron Putinin të nënshkruajë, ai nuk do të ketë një Ukrainë “miqësore”. Taktikisht, palët mund të fitojnë, por strategjikisht nuk mund të ketë fitues.

*/carnegieendowment.org/

Realiteti sot është se Moska nuk po i rishqyrton kërkesat e saj maksimaliste, Shtetet e Bashkuara janë në rrugë për t'u larguar nga konflikti dhe Trump mund të dëshirojë të braktisë plotësisht përballjen e saj me Moskën, ndërsa Evropa është shumë e dobët për të ndryshuar rrjedhën e luftës pa kontributin aktiv të Shteteve të Bashkuara – të paktën në një nivel me atë që administrata e Joe Biden ishte gati të bënte për Kievin.

Bota vazhdon si zakonisht – në mënyrë të paparashikueshme

Nga Dr. J. SCOTT YOUNGER*

Të dyja zonat kryesore të mosmarrëveshjeve të ashpër dhe gjendjes së luftës, Ukraina dhe Gaza, mbeten të paqëndrueshme. Bota pret të shohë se çfarë do të bëjë Donald Trump, pasi ai është zotuar se do t'i japë fund të dy konflikteve brenda një dite, më shumë a më pak. Pas 6 muajsh, ai ka kuptuar se detyra është shumë më e ndërlikuar sesa ç'mund të zgjidhë një njeri me aftësitë e tij. Ai ka treguar se ka një vëmendje të shkurtër dhe preferon fitoret e shpejta – një qasje që nuk i përshtatet botës së diplomacisë, e cila kërkon durim dhe akoma më shumë durim. Megjithatë, ai është i gatshëm të përdorë shantazhin për të arritur qëllimet e tij – një sjellje që i shkon për shtat personalitetit të tij narcisist – dhe bota duhet të mësohet me këtë. Si President i SHBA-së, ai pa dyshim mban pushtetin më të madh, të cilin fatkeqësisht ka treguar se do ta ushtrojë në bazë

të asaj se kush ka qenë 'i sjellshëm' me të dhe e ka lavdëruar për atë që po bën – qoftë kjo gjë e drejtë apo e gabuar, shpesh e gabuar. Një shembull i tillë është Kryeministri i Izraelit, Benjamin Netanyahu, i cili deklaroi me krenari se është në kontakt të rregullt me Trump dhe ka shpallur se do të dërgojë Forcat e Mbrojtjes të Izraelit (IDF) për të marrë nën kontroll të gjithë Gazën, duke filluar me qytetin e Gazës, ku jeton pjesa më e madhe e popullsisë së mbetur, dhe t'i detyrojë ata të zhvendosen përsëri në jug, në Rafah. Kjo ndodh pavarësisht kundërshtimeve të forta nga gjeneralët të lartë, familjet e pengjeve të mbetura dhe shumica e popullsisë, si dhe zyrtarë të lartë, përfshirë ish-ministra të qeverive izraelite, të cilët i kanë shkruar Trump-it për të ndaluar Netanyahun. Ai po

vepron për të kënaqur një grup të vogël ekstremistësh të djathtë, si Ben-Gvir, duke e ditur se disa jetë izraelite do të humbasin. Të djathtët janë të një mendimi me qëllimin e Trump-it, që kur ai erdhi për herë të parë në detyrë – të ndërtonte "Rivierën e Lindjes së Mesme" pasi Izraeli të kishte marrë nën kontroll të gjithë Gazën dhe të kishte dëbuar popullsinë palestineze.

Kryeministri i Izraelit është i kënaqur që ka mbështetjen e Trump-it. Megjithatë, kur u pyet për situatën në Gaza në një konferencë për shtyp, Trump tha thjesht se kjo ishte tërësisht vendim i kabinetit izraelit. Pa interes. Është e qartë se Kryeministri i Izraelit është i kënaqur që ka mbështetjen e Trump-it, pavarësisht zërave në rritje nga vendet në

mbarë botën, përfshirë shtetet arabe fqinje. Nëse Netanyahu vazhdon me këtë plan – dhe duket se asgjë nuk do ta ndalojë, pasi ka mbështetjen e SHBA-së – ai rrezikon që, në afat të gjatë, ta shndërrojë Izraelin në një shtet të izoluar ndërkombëtarisht, dhe SHBA-të do të mbajnë një pjesë të fajit.

Netanyahu e dinte mirë se çfarë po bënte kur i paraqiti Trump-it një letër që tregonte se ai po e propozonte për Çmimin Nobel për Paqe – një nga çmimet më prestigjioze – duke u dhënë nga një kriminel lufte i padënuar një të dënuari për vepra penale! Trump u ndje i lënduar siç pritej, pasi është bërë e njohur që ai e dëshiron me gjithë shpirt këtë çmim dhe beson se e meriton. Në asnjë mënyrë ai nuk e meriton këtë çmim, dhe fituesit aktualë të tij duhet të protestojnë nëse ky proces shkon më tej.

Ndërkohë, vëmendja e Trump-it është zhvendosur te lufta në Ukrainë dhe ai ishte mjaft i irrituar me Presidentin Putin pas bisedës së tyre të mëparshme. Megjithatë, pas një bisede të fundit, ata ranë dakord të takohen në Alaskë të premtën e kaluar. Trump dukej disi i pasigurt kur fliste për përmbajtjen e temave që mendonte se do të diskutoheshin. Ndërkohë, Zelenskyy është takuar me liderët evropianë, të cilët po e shtyjnë që edhe ai të jetë pjesë e këtij takimi.

Trump ka deklaruar se për të është në rregull, por se Putin mund të thotë jo. Është e çuditshme që lideri i vendit pritës, Ukraina, të përjashtohet nga bisedimet – siç e kanë vënë në dukje shtetet evropiane. Çfarëdo që të ndodhë, nuk duket e mundshme që të arrihet ndonjë

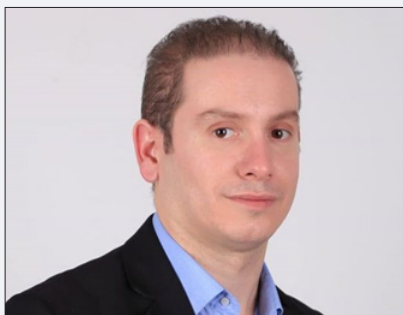
zgjdhje e qëndrueshme në këto bisedime apo në ato që do të pasojnë. Lufta do të vazhdojë, Putin do të përpiqet të zgjerojë agresionin e tij në Ukrainë, Trump do të humbasë durimin dhe do të tërhiqet, duke i thënë Evropës që ta vazhdojë vetë luftën. Ose, ndoshta, dhe shpresojmë, Putin do të bindet që të kënaqet me Donbasin dhe rajonet përreth, si dhe Krimenë, të cilën e ka aneksuar mbi një dekadë më parë. Nuk shoh fund të armiqësisë, përveç nëse Ukraina heq dorë nga një pjesë e territorit, sado me dhimbje, por në çdo marrëveshje që Rusia nënshkruan, ajo duhet të respektojë përjetësisht kufijtë e rinj me Ukrainën. NATO dhe Rusia gjithashtu duhet, në mënyrë paralele, të nënshkruajnë një traktat paqeje me BE-në në qendër të procesit, jo SHBA-të. Duke parë në planin afatgjatë, megjithëse kjo nuk ndihmon popujt e përndjekur të botës së sotme, më kujtohen shkrimet e George Friedman-it (2009) për parashikimin e shekullit. Ai mendonte se SHBA-të do të

dominonin shumicën e kohës, por kombe të tjera do ta kapnin dhe më pas do ta tejkalonin atë gradualisht. Më vonë, Runciman (2018), duke vëzhguar stilin e Trump-it, u shty të shkruante “Si përfundon demokracia”, pa pasur mundësinë të shihte një mandat të dytë. Ai parashikoi se qeveritë do të bëheshin më autoritare në stil dhe se demokracia ishte në rrezik të “tharje në hardhi”. Ndoshta, ata duhet të lexojnë librin e Ritchie-t (2024), shkruar mbi bazën e një studimi serioz të ngjarjeve natyrore me të cilat përballemi sot – më e dukshmeja, ndryshimet klimatike – në të cilat Trump nuk beson dhe është duke anuluar gjithë legjislacionin e Obamës për masa lehtësuese. Ritchie, nga brezi i mijëvjeçarit, shkroi “Jo fundi i botës”, dhe na jep të gjithëve shpresë, për sa kohë që marrim masat e duhura për të përballuar ngjarjet natyrore ose të shkaktuara nga njeriu që rrezikojnë botën. Në të njëjtën kohë, duhet të zgjedhim njerëzit e duhur për të udhëhequr punët e shtetit.

***-IFIMES**

Netanyahu e dinte mirë se çfarë po bënte kur i paraqiti Trump-it një letër që tregonte se ai po e propozonte për Çmimin Nobel për Paqe – një nga çmimet më prestigjioze – duke u dhënë nga një kriminel lufte i padënuar një të dënuari për vepra penale! Trump u ndje i lënduar siç pritej, pasi është bërë e njohur që ai e dëshiron me gjithë shpirt këtë çmim dhe beson se e meriton. Në asnjë mënyrë ai nuk e meriton këtë çmim, dhe fituesit aktualë të tij duhet të protestojnë nëse ky proces shkon më tej. Ndërkohë, vëmendja e Trump-it është zhvendosur te lufta në Ukrainë dhe ai ishte mjaft i irrituar me Presidentin Putin pas bisedës së tyre të mëparshme.

Si e mban Beogradi nën kontroll politik komunitetin serb në Kosovë

Nga Dr. Gurakuq Kuçi

Më 3 gusht 2025, partia serbe Novo lice Srbije njoftoi se Iniciativa Qytetare kosovare “Narodna pravda” i është bashkuar dhe se në Kosovë do të veprojnë me emrin “Novo lice – Narodna pravda”.

Pas publikimit të koalicionit, ata deklaruan se serbët në Kosovë janë lënë në “mëshirën e Milan Radoičiq dhe Albin Kurtit, me të cilët Lista Serbe (Lista Srpska) ka marrëdhënie miqësore”, dhe se është thelbësore që serbët të luftojnë për të qëndruar në institucione dhe për të mbrojtur komunat ku shumica është në zgjedhje.

Tashmë, politika zyrtare e Beogradit dhe e Listës Serbe është e qartë: kush nuk i voton, shpallet “tradhtar” dhe linçohet.

Siç e tregon edhe reagimi i Listës Serbe, çdo alternativë përshkruhet si “krah i zgjatur i Albin Kurtit”, ndërsa LS ia atribuon vetes monopolin e përfaqësimit “autentik” të serbëve, duke akuzuar kundërshtarët se duan “të eliminojnë të gjithë përfaqësuesit autentikë serbë”. Për më tepër, institucionet e Kosovës kornizohen si “pushtim dhe ndërhyrje e dhunshme e Pr-

Hulumtues i Lartë në Institutin për Studime të Luftës Hibride “OCTOPUS” dhe profesor në Kolegjin UNI

ishtinës”, gjuhë që përdoret për të frikësuar votuesit dhe për të stigmatizuar serbët që zgjedhin pjesëmarrjen në institucione si “tradhtarë”. Kjo tregon se mesazhi nuk synon zgjedhje demokratike, por ruajtjen e kontrollit përmes linçimit politik. Prandaj Lista Serbe godet çdo alternativë të re në Kosovë: synimi është autokracia; mjeti, shantazhi, stigmatizimi dhe blerja e votës.

Në zgjedhjet e shkurtit 2025, Misioni i Vëzhgimit të BE-së (EU EOM) raportoi presion mbi votues të varur nga ndihma sociale dhe punësimi i Serbisë, duke lënë pak hapësirë reale për pluralizëm serb.

Ky model i blerjes së votës përmes “shantazhit të butë” pritet të rishfaqet në tetor, në zgjedhjet lokale në Kosovë, me skemat e quajtura “ndihmë sociale” të operuara nga e ashtuquajtura “Zyra për Kosovë dhe Metohi”. Siç ka deklaruar publikisht Petar Petković, nga vjeshta 2025 do të nisë një raund i ri pagesash mujore prej 20.000 dinarësh për 5.000 persona të tjerë në Kosovë, pikërisht para zgjedhjeve lokale të tetorit (shih: <https://x.com/gurakuqkuqi/status/1947617574880940385>). Kjo vjen mbi skemat ekzistuese, duke zgjeruar mbulimin dhe presionin elektoral.

Në thelb, “ndihma sociale” përdoret si levë varësie politike: ruan monopol partiak, saboton integritetin institucional të serbëve në Republikën e Kosovës dhe e kthen procesin zgjedhor në një mekanizëm të kontrolluar.

Nga e gjithë kjo del se demokracia te serbët në Kosovë është ankthi i regjimit të Vuçiqit. Kjo është dëshmuar me dhjetëra herë, nga vrasja e opozitarëve serbë në Kosovë, si Oliver Ivanovićit, te stigmatizimi i tyre, e deri te manipulimi i opinionit me opozitarë të rremë, si në rastin e Aleksandër Arsenijevićit.

Çfarë duhet të ndodhë para tetorit

- Task-forcë KQZ–Prokuroria–Policia kundër blerjes së votës: hetime të shpejta, linjë raportimi anonime, mbrojtje dëshmitarësh.
- Auditim i rreptë i flukseve të parave që hyjnë nga Serbia dhe i transaksioneve të dyshimta.
- Mbikëqyrje ndërkombëtare e shtuar në komunat me shumicë serbe; EU EOM/OSBE të implementojnë monitorim të synuar mbi rrjetet e “ndihmës” dhe punësimin.
- Sanksione të synuara (BE/SHBA dhe Kosovë) ndaj zyrtarëve që operojnë skemat e kushtëzimit elektoral.
- Mesazh publik i qartë: pjesëmarrja e serbëve në institucionet e Kosovës nuk është tradhti; intimidimi politik ndiqet penalisht.

Për fund duhet ta kemi parasysh se: Kjo s’është “ndihmë sociale”; është tarifë besnikërie me para publike. Në tetor vendoset nëse Kosova dhe SHBA-BE pranojnë votime të lira apo menaxhim varësie të serbëve. Tani duhen hetime, auditim i fondeve dhe monitorim i synuar, ose pranojmë që gara është farsë.

Nëse frika paguhet, kutia e votimit shndërrohet në arkë të regjimit dhe nëse opozita linçohet, demokracia shndërrohet në diskurs të autokracisë.

ALASKA SI KAMBANË ALARMI PËR EUROPËN!

Si kundërshtarë tregtarë! Palestina dhe zgjidhja me dy shtete! Kur Prishtina “mbytet me një lugë uji”!

REAL POLITIK NR. 112 | 22 KORRIK – 19 GUSHT 2025 | EKSLUZIVE PËR ARGUMENTUM

Komente “flash” mbi 4 ngjarjet kryesore diplomatike, shkurt dhe shqip, vetëm me 1000 fjalë nga analisti i njohur, Mjeshtër i Madh në Diplomaci

DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

Alaska si kambanë alarmi për Europën!

Këtë thanë analistët dhe politologët e njohur pas takimit Trump – Putin më 15 Gusht në Anchorage, Alaska. Me tituj trishtues në shtypin dhe median ndërkombëtare: « kambanë alarmi, e premtja e zezë, samiti pa rezultat, i turpshëm, fitore për Putinin, asgjë për Ukrainën, samiti zhgënjyes për Europën!

Megjithatë, Europeanët, humbësit më të mëdhenj të Alaskës bënë çmos për të kompensuar mungesën në Samit, duke ushtruar trysni maksimale mbi Trump. Krahas videokonferencës më 13/17 Gusht, Europa doli dhe me një paketë konkrete me pesë pika të njohura tashmë. Ndërsa, më 18 Gusht, shtatë të mëdhenjtë e Europës dhe NATO-s bashkë me Presidentin Zelenski muarën pjesë në Samitin historik në Shtëpinë e Bardhë ; atje, më të bashkuar se kurrë përballë kërcënimit rus ata treguan se nuk janë anësorë por aktorë madhorë, sidomos lidhur me arritjen e një paqeje të vërtetë në Ukrainë.

Padyshim, fituesi i madh është Presidenti Putin. Arritja e tij më e shënuar historike me këtë Samit ishte thyerja e izolimit perendimor si vizita e parë e një presiden-

ti rus në SHBA nga viti 2010. Aty ai u rihabilitua dhe u trajtua si i barabartë, i mikpritur me tapet të kuq dhe me duartrokitje nga Trump, si çlirimtar dhe jo agresor i Ukrainës! Sukses tjetër për Putinin ishte zhvillimi i takimit në një ish territor rus me lidhje shpirtërore në SHBA.

Mbi të gjitha, Putin shkoi në Alaska me një bilanc pozitiv në frontin e luftës. Humbjet njerëzore nuk i ka problem, se Rusia rekruton çdo vit 200.000 trupa, shifër për t'u patur zili nga vendet e NATO-s!

Me këtë rast, le ta theksojmë se PO, Rusia kërkon territor, sa më shumë dhe sa më shpejt. Putini e ka deklaruar se shembja e ish BS-së më 1990 ishte katastrofa më e rëndë gjeopolitike e vendit dhe se ai është i vendosur ta rikrijojë atë. Këtë mesazh e dha dhe Krydiplomati rus Lavrov përpara gazetarëve në Anchorage me bluzën me mbishkrimin СССР, dmth

Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike! Ja pse liderët europianë ndërprejnë pushimet verore, po mbledhin kabinetet qeveritare dhe komunikojnë intensivisht me njeri tjetrin; që të intensifikojnë reformat madhore ushtarake për të shmangur rreziqet që u kanosen dhe për të mbrojtur paqen, stabilitetin, sigurinë dhe vlerat themelore europiane.

2.

Si kundërshtarë tregtarë! Kështu po shfaqen në fushën ekonomike SHBA-të dhe BE-ja. Ndryshe nga muaj më parë, kur silleshin si aleatë dhe partnerë tradicionalë vlerash, parimesh dhe interesash Euro-Atlantike. Presidenti Trump po zbaton doktrinën e Transaksionalizmit, që vendos fitimin tregtar mbi gjithçka. Nuk ka rëndësi nëse je aleat, vend demokratik, autokrat. Rëndësi ka që Amerika e Para të bëhet madhështore dhe kjo nëpërmjet

fitimit dhe realizmit të interesave të tyre ekonomike. Dhe më parë ka patur konflikte tregtare midis tyre, sidomos për çeliqet, tekstilet dhe produktet bujqësore; por ato janë zgjidhur në mirëkuptim me masa të ndryshme në frymë partneriteti, duke i lënë në fund dhe në një shkallë shumë më të vogël tarifatat tregtare. Ndërsa sot, negociatat mes tyre u ngjajnë pazareve, duke luajtur dhe bërë presion me këto tarifa me të gjitha vendet pa dallim. Vërtet që SHBA-ta kanë deficit të madh tregtar me BE-në; por ky problem mund të zgjidhet shumë më mirë me nxitjen e shkëmbimeve ekonomike, të investimeve dhe jo me tarifa doganore; kur as vetë SHBA-të nuk janë të imunizuar prej efekteve të tyre të dëmshme. Gjithsesi, le të gëzojmë që ky problem është në rrugën e zgjidhjes. Kritikkat për BE-në janë të drejta në parim, por Komisioni nuk kishte alternativë tjetër, duke patur parasysh dhe mbështetjen amerikane për Ukrainën.

3.

Palestina dhe zgjidhja me dy shtete! Ka dalë sot në krye të rendit të ditës sidomos pas deklaratës së Presidentit Francez Macron për njohjen e saj në sesionin e radhës të Asamblesë së Përgjithshme të OKB-së në shtator në Nju Jork. Pavarësisht nga kritikrat qortuese amerikane dhe izraelite dhe brenda vendit nga komuniteti hebrej, kjo nismë ka patur jehonë dhe sukses. Fill pas Mak-

ronit, njohjen e Palestinës do ta bëjnë në shtator dhe Britania e Madhe, Kanadaja, Portugalia dhe vende të tjera. Në fakt, siç e kemi shpjeguar në disa shkrime dhe këtu te ARGUMENTUM, pa futur në lojë Autoritetin Palestinez dhe pa njohjen e shtetit të Palestinës nuk mund të ketë armëpushim e ca më pak paqe të ëvrtetë dhe të qëndrueshme në Lindjen e Mesme. Njohja e shtetit të Palestinës është hapi i parë që do shoqëruar me çarmatosjen dhe largimin e Hamasit, reformimin e Autoritetit Palestinez që të jetë në gjendje të administrojë dhe Gazën. Ky mendim dhe synim po gjen përkrahje gjithnjë e më të madhe kudo në botë edhe brenda SHBA-ve.

Realisht, siç e tha ca kohë më parë dhe sekretari i përgjithshëm i OKB-së, Guterres, zgjidhja me dy shtete duket më e largët se kurrë, por dhe pa asnjë alternativë tjetër.

4.

Kur Prishtina "mbytet me një lugë uji!" Kjo thënie e mençur i shkon shumë situatës në Kosovë, kur mbas 53 orvatjeve, të

shpallura gjithsesi gjithsesi ë pavlefshme, Kuvendi nuk ka zgjedhur dot Kryetaren, gjëja më elementare në botë. Për pasojë, 6 muaj pës përfundimit të zgjedhjeve parlamentare, Kosova është pa Kuvend të konstituuar dhe pa qeveri, duke përcjellë një imazh dhe perceptim publik ndërkombëtar tejet negativ. Tani po shpenzon kohë dhe energji me procese gjyqësore, kur dihet se në një vend demokratik janë partitë politike ato që zgjidhin krizat dhe situatat e vështira. Por kjo kërkon zbatimin prej tyre të komponentëve jetikë demoratikë – dialogu me opozitën, lëshimet, kompromiset, fleksibiliteti, mirëkuptimi dhe besimi reciprok.

E pakuptueshme pse qeveria duhet të ngulte këmbë si "mushkë xanaxare" për kandidaturën e saj! Opozita në këtë rast ishte në të drejtën e vet, se nuk është notere e qeverisë. Ah, në rast se ajo do të kundërshtonte një ose 2 kandidatura te shumicës, atëherë po, faji do të ishte i saj. Dhe në këtë situatë, "kur po mbytesh me një lugë uji", të kërkosh anëtarësimin në NATO dhe në KiE është e pakuptimtë dhe "luks" diplomatik. Sepse BE, KiE, NATO nuk janë vende kafenesh dhe muhabetesh pазari, por klube politike, institucionale, vlerash e parimesh, ku duhet të plotësosh disa kriteret që të hysh. Për fat të keq, Prishtina është shumë më larg se sa mund të mendohet dhe në këtë aspekt.

TRUMP LETËR PRESIDENTIT BEGAJ:

Pres me padurim të vazhdojmë punën tonë të përbashkët për të ndërtuar një të ardhme më të sigurtë, më të fortë dhe me të sukseshme

Presidenti i Republikës SH. T. Z. Bajram Begaj, më 15 gusht mori një letër nga Presidenti i SHBA-ve, Donald Trump. Në mesazh Presidenti Trump thekson angazhimin e tij për të vazhduar bashkëpunimin SHBA-Shqipëri bazuar në miqësinë, aleancën dhe respektimin e idealeve mbi të cilët është ndërtuar dhe funksionon kombi amerikan.

“Duke mbrojtur sovranitein, begatinë dhe paqen përmes forcës, së bashku ne mund të të arrijmë

të pamundurën.

Me kënaqësi pres të vazhdojmë bashkëpunimin tonë me qëllim ndërtimin e një të ardhmeje më të sigurtë, më të qëndrueshme dhe me të suksesshme”. – shkru-

an Presidenti Trump ne letrën drejtuar Presidentit Begaj.

Letra e Presidentit Trump pason mesazhin që Presidenti i Republikës përcolli për 249 -vjetorin e Ditës së Pavarësisë së SHBA-ve.

Kryeministri Rama reagon pas protestës për lirimin e ish-krerëve të UÇK: Pse Kuvendi i Kosovës nuk ngre zërin me një rezolutë, pa dallime partish?

Kryeministri Edi Rama reagoi në lidhje me protestën e zhvilluar në Prishtinë, (7 gusht) ku mijëra qytetarë të thirrur nga përfaqësues të kategorive të dala nga lufta, protestuan kundër padrejtësive që, sipas tyre, po ushtrohen nga Dhomat e Specializuara të Kosovës në Hagë ndaj ish-krerëve të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës.

Rama ndau në rrjetet sociale foto nga protesta dhe u ndal me ton kritik ndaj heshtjes së institucioneve të Kosovës, duke vënë në pikëpyetje mungesën e një qëndrimi institucional të Kuvendit të Kosovës përmes një rezolute për të drejtat e të akuzuarve. “Vazhdoj pyes veten pse Kuvendi i Kosovës nuk e ka ngritur ende zërin përmes një rezolute pa dallime partish, ku të rreshtohen sa e sa shkeljet faktike të normës elementare demokratike të procesit të rregullt ligjor nga ana e

Tribunalit të Hagës, ku të drejtat e Hashim Thaçit e shokëve të tij të izoluar nga bota prej vitesh të tëra tanimë, janë shqelmuar si hiçasgjë?!”, u shpreh Rama.

Ai theksoi gjithashtu se, nëse një rezolutë e tillë do të miratohej nga Kuvendi i Kosovës, atëherë edhe Shqipëria do të angazhohej menjëherë në mbështetje të saj.

“Natyrisht që në rast se Kuvendi i Kosovës do ta bënte këtë rezolutë të vonuar, ne do ta angazhonim menjëherë Kuvendin

e Shqipërisë, për ta votuar të njëjtin tekst dhe për ta përcjellë zërin e krejt shqiptarëve në çdo shtet demokratik që e sponsorizon Tribunalin, e që nuk duhet të tolerojë asnjë cenim e jo më asgjësimin e procesit të rregullt ligjor”, shtoi Kryeministri Rama. Protesta e zhvilluar në Prishtinë u organizua nga organizata të dala nga lufta, ndërsa mesazhet kryesore të saj kërkonin drejtësi për të akuzuarit nga Gjykata Speciale, duke e cilësuar këtë gjykatë si të njëanshme dhe selektive.

SPECIALE/ SHTEPIA E BARDHE SINJALIZON MBESHTETJE PER GARANCI SIGURIE PER UKRAINEN

Trump i hap rrugën bisedimeve të paqes me Putinin dhe Zelenskyn

Presidenti amerikan Donald Trump ka sinjalizuar për herë të parë gatishmërinë e tij për të ofruar garanci sigurie për Ukrainën, si pjesë e një marrëveshjeje më të gjerë për paqe me Rusinë.

Presidenti Donald Trump i tha Presidentit Volodymyr Zelensky të Ukrainës të hënën se Shtetet e Bashkuara do t'i bashkoheshin Evropës në ofrimin e garancive të sigurisë për Kievin, si pjesë e një marrëveshjeje më të gjerë paqeje me Rusinë, sinjali më i qartë deri më tani se Shtëpia e Bardhë është e përgatitur të mbështesë mbrojtjen afatgjatë të Ukrainës, ndërsa ushtron presion për negociata me Moskën.

Deklarata e mbështetjes nga Trump erdhi gjatë një takimi të organizuar me nxitim dhe të pazakontë në Shtëpinë e Bard-

hë, ku morën pjesë Zelensky dhe udhëheqësit e Britanisë, Francës, Gjermanisë, Italisë, Finlandës, Bashkimit Evropian dhe NATO-s, ndërsa zyrtarët evropianë punonin për të forcuar mbështetjen e SHBA-së për Ukrainën, e cila sipas tyre po luhatej. “Kur bëhet fjalë për sigurinë, do të ketë shumë ndihmë”, tha Trump ndërsa ishte ulur pranë Zelensky-t në Zyrën Ovale, duke vënë në dukje se Evropa do të përfshihej. “Ata janë një vijë e parë e mbrojtjes sepse janë atje, por ne do t'i ndihmojmë. Mendoj se gjëra shumë të mira do të dalin prej saj.”

Udhëheqësit ishin ende në Shtëpinë e Bardhë vonë të hënën në mbrëmje duke u takuar me Trump, i cili postoi në faqen e tij të mediave sociale: “Të gjithë janë

shumë të lumtur për mundësinë e PAQES për Rusinë/Ukrainën”, dhe shtoi se kishte telefonuar Presidentin rus Vladimir Putin “në përfundim të takimeve” për të diskutuar rregullimet për bisedimet e ardhshme të paqes. Mbledhja e së hënës erdhi vetëm tre ditë pasi Trump priti Putinin në Alaska, një samit që alarmoi udhëheqësit evropianë ndërsa shikonin SHBA-të të arrinin pak në mënyrë diplomatike, ndërsa organizonin një pritje me tapet të kuq për një udhëheqës nën akuzë nga Gjykata Ndërkombëtare Penale për krime lufte. Trump që atëherë ka thënë vazhdimisht se Putin “dëshiron të gjejë një përgjigje” dhe i ka kërkuar Ukrainës të pranojë lëshime që mund të përfshijnë lëshimin e tokës së sekuestruar nga Rusia. “Nëse gjithçka shkon

mirë sot, do të kemi një takim trepalësh”, tha Trump të hënën, duke përdorur shkurtesën për një takim trepalësh me Putinin dhe Zelenskyn. “Në fund të fundit, ky është një vendim që mund të merret vetëm nga Presidenti Zelensky dhe nga populli i Ukrainës, duke punuar edhe në marrëveshje me Presidentin Putin.”

Toni qetësues i Trump ndaj Zelenskyt shënoi një ndryshim të habitshëm nga takimi i fundit i dy udhëheqësve në Zyrën Ovale në shkurt, kur Trump dhe Zëvendëspresidenti J.D. Vance ndërprejnë papritur diskutimet dhe e qortuan udhëheqësin ukrainas për dështimin për të treguar mirënjohje të mjaftueshme për ndihmën ushtarake amerikane. Të hënën, në të kundërt, Trump përshëndeti Zelenskyn ngrohtësisht jashtë Krahut Perëndimor, duke admiruar kostumin e tij zyrtar të zi – një ndryshim nga uniforma e bluzës jeshile ulliri që ai ka veshur që nga fillimi i luftës – dhe duke i vënë një dorë në shpinë përpara se ta çonte brenda.

Zelensky, i cili i paraqiti një letër nga gruaja e tij Zonjës së Parë Melania Trump gjatë seancës, e përshkroi bisedën e tyre kokë më kokë si “shumë të mirë” dhe tha se sinjali i SHBA-së për garancitë e sigurisë ishte kritik. “Kjo është shumë e rëndësishme, që Shtetet e Bashkuara japin një sinjal kaq të fortë dhe janë gati për garanci sigurie”, tha Zelensky. “Folëm për pika shumë të ndjeshme.”

Pas seancës dypalëshe, Trump dhe Zelensky u bashkuan nga kancelari gjerman Friedrich Merz, presidenti francez Emmanuel Macron, kryeministri britanik Keir Starmer, kryeministri italian Giorgia Meloni, presidenti finlandez Alexander

Stubb, presidentja e Komisionit Evropian Ursula von der Leyen dhe sekretari i përgjithshëm i NATO-s Mark Rutte për bisedime më të gjera.

Grupi i udhëheqësve evropianë u përjashtua dukshëm javën e kaluar nga samiti i Trump me Putinin, duke bërë që disa prej tyre të organizoheshin shpejt për të vizituar Shtëpinë e Bardhë në minutën e fundit për t'i paraqitur Trump një front të bashkuar kundër Rusisë.

Rutte, Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s, përshëndeti gatishmërinë e Trump për të konsideruar mbrojtjet “e ngjashme me Nenin 5” për Ukrainën si një përparim në përfundimin e luftës. Mbrojtje të tilla për Ukrainën do të ishin të ngjashme me atë që u jepet vendeve të NATO-s, ku një sulm ndaj një kombi anëtar konsiderohet një sulm ndaj të gjithëve, edhe pse Ukraina nuk është anëtare e NATO-s. “Fakti që keni thënë ‘Jam i gatshëm të marr pjesë në garancitë e sigurisë’ është një hap i madh, është vërtet një përparim dhe bën gjithë ndryshimin”, tha Rutte. Por disa udhëheqës gjithashtu kundërshtuan qëndrimin e fundit të Trump se një armëpushim nuk ishte më i nevojshëm ose një parakusht për negociimin e paqes me Rusinë – një qëndrim që pasqyron preferencën e Putinit. “Nuk mund ta imagjinoj që takimi i

ardhshëm të zhvillohet pa një armëpushim,” i tha Merz, nga Gjermania, Trumpit dhe udhëheqësve të tjerë evropianë. “Pra, le të punojmë për këtë dhe le të përpiqemi të ushtrojmë presion mbi Rusinë.”

Makron gjithashtu sugjeroi që çdo marrëveshje e qëndrueshme do të kërkonte pjesëmarrje më të gjerë evropiane. “Mendoj se si një vazhdim, do të na duhej ndoshta një takim katërpalësh,” tha ai, duke lënë të kuptohet se një udhëheqës evropian duhet t'i bashkohet një samiti të mundshëm Trump-Putin-Zelensky.

Trump tha se planifikonte të telefononte udhëheqësin rus pas takimeve të tij me Zelenskyn dhe udhëheqësit evropianë dhe do ta ngrinte propozimin trepalësh drejtpërdrejt. “Ai pret telefonatën time kur të mbarojmë me këtë takim,” tha Trump.

Udhëheqësi ukrainas ka hedhur poshtë vazhdimisht thirrjet për të lëshuar tokë, duke e quajtur atë një recetë për sulme të ardhshme.

Për momentin, mbështetja e SHBA-së për garanci sigurie paraqet një zhvillim të ri në përpjekjet për t'i dhënë fund luftës që ka tronditur Evropën që nga pushtimi rus në vitin 2022. Por shumë mbeten skeptikë se një marrëveshje e drejtë dhe e qëndrueshme është e arritshme pa përfshirjen e plotë dhe të barabartë të të gjitha palëve të prekura.

Dear readers and followers of Argumentum.al

On the third anniversary of the founding of the online media Argumentum.al, now it comes in the version of a monthly magazine which you can browse online from April 2022.

This monthly publication offers a clear combination of news on Albania, the Western Balkans and the world, as well as opinions and analyses of events taking place during the month.

Thanking each of you for your attention and trust in our media, we promise that we will continue to publish objective analysis on key developments in the country, region, Europe and the world.

Argumentum.al strives to be an authoritative source of journalism with analyses and comments on international relations, world politics and a wide range of issues of global importance by publishing exclusive materials. This is done thanks to the contribution of some of the well-known names of Albanian politics and journalism and other local and foreign collaborators. At the same time, Argumentum.al is open for comments and opinions by its readers.

Read on domestic and international issues in the magazine Argumentum.al free of charge in Albanian and English!

“Argumentum”, an intellectual process...

“Council of Albanian Ambassadors condemns Gaza operation, calls for two-state solution”

The Council of Albanian Ambassadors has voiced serious concern over Israel’s ongoing military operation in Gaza, describing it as a breach of international law that places civilians at grave risk and further undermines the viability of a two-state solution.

According to the statement, true peace and stability in the Middle East can only be achieved through unwavering respect for international law, full implementation of relevant UN resolutions, the safeguarding of civilian lives, and the establishment of two sovereign states—Israel and Palestine—living side by side with mutual recognition and security.

Tirana, August 25, 2025

The Council of Albanian Ambassadors expresses its concern over the news that the Government of Israel has launched a military operation to occupy the city of Gaza, an action that constitutes not only a violation of interna-

tional law and the relevant resolutions of the United Nations, but also carries extraordinary humanitarian risks and constitutes violations of human rights.

We also express our concern regarding any demographic or territorial changes in the Occupied Palestinian Territories, both in Gaza and the West Bank.

The forced settlement of Israeli settlers in Palestinian territories in the West Bank, with the aim of undermining the “two nations, two states” solution, an effort strongly supported by the international community and which represents the only peaceful and sustainable solution for the region, as well as attempts to displace the Palestinian civilian population from their lands, equally constitute flagrant violations of law and international legality.

These actions go beyond Israel’s legitimate right to self-defense and further deepen the ongoing humanitarian catastrophe, which

has already raised profound concern throughout the entire international community.

Gaza and the West Bank should remain an integral part of a future independent Palestinian State, one in which there will no longer be a place for Hamas terrorists, and which coexists with dignity and peace alongside all of its neighbors, first and foremost with Israel.

We join international calls for an immediate ceasefire, the release of all Israeli hostages still held by terrorist groups, and the safe and large-scale delivery of humanitarian assistance to the civilian population.

Respect for international law, compliance with the relevant UN resolutions, the protection of civilians, and the implementation of the two-nation, two-state solution, with security guarantees for Israel, constitute the foundations of peace and stability in the Middle East.

The Americans In, the Russians Down, and the Iranians Out: The Regional Impact of the Armenia- Azerbaijan Peace Agreement

By PHILIP ACEY*

EXCLUSIVELY FOR ARGUMENTUM,

On August 8, Armenia and Azerbaijan signed a historic peace deal in the White House, in the presence of President Trump. The agreement, which envisions an end to three decades of hostility and the opening of a corridor linking Azerbaijan to its Nakhchivan exclave, is remarkable not only for the deal itself but for setting in which it was signed: in the White House, with Trump in charge, direct U.S.-Armenian management over the corridor, and no mention by Armenia or Azerbaijan of any Russian role.

For the first time since the Soviet Union's dissolution, it was not Russia but the United States that brought Armenia and Azerbaijan together. That shift signals a new era in the South Caucasus, which worries leaders in Russia, Iran, and local nationalist factions.

The deal was made possible by Russia's recent and dramatic loss of credibility in both countries. In 2023, Azerbaijan seized Nagorno-Karabakh by force, while Russian peacekeepers did little to stop it. Armenians, then reliant on Russian peacekeepers to maintain the status quo in Nagorno Karabakh, felt abandoned. As a result, Armenia froze its participation in the Russia-led Collective Security Treaty Organization (CSTO) and turned to

France, Greece, and Cyprus for defence cooperation.

At the same time, Azerbaijan's trust in Russia collapsed after a Russian surface-to-air missile shot down an Azerbaijan Airlines flight in December 2024 over Russian airspace, killing dozens. Moscow has refused to acknowledge responsibility, heightening tensions, while Baku is preparing to take Russia to international courts to reach a settlement.

Both Armenia and Azerbaijan, once solidly within Russia's sphere of influence, were suddenly looking for alternatives. That created an opening. The United States, backed by European partners, stepped in to mediate – something unthinkable just a few years earlier.

The symbolism of the White House signing was amplified when Armenia and Azerbaijan announced the name of their new corridor connecting Azerbaijan with its Nakhchivan exclave: the

“Trump Route for International Peace and Prosperity.” Trump insisted he had not asked for it; this was a strategic gesture by both Armenia and Azerbaijan. By attaching his name to the corridor, they consider that Trump will feel personally invested in the deal's survival while sending a clear message to Moscow: Russia does not deserve credit for this rapprochement and no longer has a monopoly on peacemaking in the South Caucasus.

Russia's response to the agreement was telling. The Foreign Ministry claimed the “current stage of normalization began with the direct assistance and central role of Russia.” As such, Moscow has been reduced to putting on a positive spin on this rapprochement, refusing to acknowledge that it was directly its own strategic miscalculations that drove both Armenia and Azerbaijan into the arms of the United States and Europe. Russia was sidelined from

a process it once dominated but failed to finalize into a peace deal. Russia's perceived unwillingness to protect Armenia, its denial over the downed Azerbaijani aircraft, and its preoccupation with the conflict in Ukraine created a strategic vacuum that Trump and European allies were able to exploit at Russia's expense.

But Russia is not the only regional power that is annoyed at the proposed U.S.-Armenia controlled corridor that is likely to traverse within a few kilometres of the Armenia-Iran border. As part of the deal, U.S. security actors are poised to manage the Trump Route for International Peace and Prosperity. Iranian leaders fear Armenia could become a new bastion of American influence in the region and the corridor itself become a staging ground for intelligence-gathering and armed intervention into Iranian territory. This fear is compounded by Azerbaijan's deepening engagement with Israel in the defence and economic spheres, when much of the Muslim world is severely criticizing Israel for its actions in the Gaza conflict.

Therefore, Iran worries that an expanded American, Israeli, and European presence in the South Caucasus could destabilize the region. Iran's foreign minister has already warned that "foreign presence" in the Caucasus threatens regional stability. For Tehran, the deal looks less like peace and more like encirclement. In this case, it resembles the early 2000s – albeit on a much smaller scale – when the U.S. had significant military forces deployed in two of Iran's neighbours: Iraq and Afghanistan, besides its typical NATO-tied personnel in Turkey and special forces in Pakistan.

But not all regional powers are frustrated with this deal. Turkey is positioning itself to be the economic winner. In late-July, Turkey secured \$2.8 billion in investment to connect Turkey's rail network with the Nakhchivan region of Azerbaijan.

By connecting its rail network to the Nakhchivan region, Ankara aims to turn the proposed Trump Route into a backbone of east-west trade to enhance Turkish influence in the wider region. The corridor could significantly strengthen the Lapis Lazuli trade route, which links Central Asia through the South Caucasus to Europe, shorten existing transit times, strengthen Turkish influence in Central Asia, and revitalize Nakhchivan and eastern Turkey – at a time when the militant Kurdistan Workers' Party (PKK) dissolved itself in May 2025.

For Armenia and Azerbaijan, this peace deal – with its potential to dramatically increase trade – offers a chance at prosperity after decades of frozen and hot conflict. If the corridor and expanded trade are realized, it could pave the way for long-term peace.

All of this explains why this peace deal matters: it reflects not only a shift in Armenian and Azerbaijani loyalties but also Trump's astuteness to seize a geopolitical opportunity and have it branded as his own. In doing so, he has reshaped the strategic map of the South Caucasus, displacing Russia, unsettling Iran, and gaining leverage with Turkey to transform the region in its national interest at a time when Syria's allegiances are still being determined.

But can the peace hold? Nationalists in both Armenia and Azerbaijan are skeptical and their voices are loud. Armenia is un-

dergoing a tense crisis between the government and the Armenian Apostolic Church. This crisis threatens state unity and the survival of the Pashinyan presidency, a vulnerability that foreign powers are actively exploiting. Iran has already voiced its strong opposition to the existence of this U.S.-managed corridor and therefore may seek to disrupt it. Russia, while concerned with growing Western influence in the South Caucasus is likely to play a wait and see approach to see how it can best advance its interest in a changing region. U.S. and European investment and pressure will be key in ensuring this peace.

The August 8 signing marked a turning point. For the first time in decades, the U.S. is driving events in a region long thought to firmly belong in Moscow's sphere. Armenia and Azerbaijan have made their choice based on Moscow's behaviour. Trump recognized the opportunity, negotiated a deal, and secured a diplomatic victory. The agreement also strengthens America's presence, with broader implications for its strategic interests in Turkey and the Middle East. This is yet another example of alliances changing at a pace not seen since the onset of the Global War on Terrorism in 2001.

**Philip Acey is a PhD candidate from Canada and an independent political researcher and analyst who has worked for over a decade across Europe, Asia, Africa, and South America, visiting more than 50 countries. His research has been used worldwide to advise the UN Security Council, UN agencies, diplomats, and humanitarian organizations. Connect with him on X: @Philippficial*

International recognition of Palestine: Political marketing or genuine change?

The International Institute for Middle East and Balkan Studies (IFIMES)[1] based in Ljubljana, Slovenia, regularly conducts analyses of events spanning the Middle East, the Balkans, and global affairs. IFIMES examines recent developments surrounding the international recognition of the State of Palestine. From the extensive analysis “International recognition of Palestine: Political marketing or genuine change?”, we publish the most interesting excerpts.

For decades, the Middle East, particularly the question of Palestine, has remained one of the most complex and sensitive issues in international affairs. Recognition of Palestine as an independent and sovereign state has become increasingly symbolic, rather than a concrete step towards achieving genuine statehood and independence for the Palestinian people. While some countries—such as Turkey, the United Arab Emirates, Egypt, Jordan, and Morocco—have pursued pragmatic and constructive policies aimed at promoting stability and cooperation with Israel and the internationally recognised institutions of the Palestinian Authority, others—such as Iran, Saudi Arabia, Qatar, and certain segments of the European Union—have often contributed to further complicating an already entangled situation.

By supporting militant groups such as Hamas, Iran has fuelled extremism and contributed to regional destabilisation, thereby

undermining long-term peace efforts and diminishing the prospects for a lasting settlement. In contrast, some European countries, including Germany, Croatia, and Italy, maintain a complex and often contradictory stance on the Palestinian issue. In Germany, the enduring weight of historical guilt over the Holocaust continues to shape political decisions, frequently limiting its capacity to pursue a balanced Middle East policy. Croatia remains deeply influenced by its historical legacy, particularly the existence and role of the fascist Independent State of Croatia (NDH) during 1941–1945, which further clouds its position. Italy, marked by its fascist history and shaped by present-day right-wing governments, exhibits significant ambivalence and inconsistency in its foreign policy on this matter. France, on the other hand, is navigating mounting internal ethno-religious tensions, particularly between its Arab-Muslim and Jewish communities. It also carries the burden of a colonial

past in the Middle East, including in Syria and Lebanon. These factors have made its political stance on Israel and Palestine frequently inconsistent and reactive. At the same time, the rise of populist movements, most notably **Viktor Orbán**’s government in Hungary, and the growing influence of right-wing and populist forces in Poland and the Czech Republic continue to erode the European Union’s ability to present a coherent and unified position on the issue.

Recognition as political marketing

The recognition of Palestine as a state is often used more as a token move for political or publicity purposes than as a meaningful step with tangible impact on the ground or within international institutions. The Palestinian issue continues to serve as a vehicle for political manipulation, while the sovereignty and capacities of the Palestinian authorities remain seriously limited.

Turkey, the United Arab Emirates, and Egypt, the largest Arab

state, stand out as key actors in the Middle East, particularly with regard to the Palestinian question. In contrast to other countries in the region, such as Iraq, Syria, and Yemen, as well as those that often instrumentalise the suffering of the Palestinian people for their own agendas, these three countries occupy crucial positions in regional politics.

As a key Muslim country and member of NATO, Turkey plays an active role in diplomatic initiatives and efforts to keep the Palestinian cause in the international spotlight, while carefully balancing competing interests within the region's complex political landscape. On the other hand, the United Arab Emirates, through its *realpolitik* approach and diplomatic engagement, provides concrete assistance to the Palestinian people, thereby building a reputation as a credible regional partner.

Notably, these states maintain diplomatic relations with both Tel Aviv and the Palestinian Authority, reflecting a pragmatic stance aimed at reconciling regional priorities with international expectations. This dual approach enables them to act as intermediaries in the sensitive and multifaceted relations between Israel and the Palestinian leadership.

Turkey, the UAE, and Egypt act as key regional players who, each in their own way, shape the dynamics surrounding the Palestinian question. Turkey exercises influence through diplomacy and regional outreach, the UAE through political support and growing bilateral ties, and Egypt, drawing on its historic role and strategic location, plays a central part in peace efforts and regional security affairs. Many other countries, however, use the Palestinian

cause as a tool of political marketing, either to pacify or rally their domestic audiences. In contrast, these three countries base their role on pragmatic and strategic interests. Their involvement highlights the complexity of the situation, which is often reduced to a geopolitical bargaining chip, with the suffering of the Palestinian people exploited in pursuit of broader strategic agendas.

The Palestinians deserve to have their own state

The Palestinian issue remains an open wound in the Middle East that demands a sincere and responsible approach from all parties involved. Recognition of Palestine without actual statehood continues to be largely symbolic and performative, lacking real weight or impact on the ground. While geopolitical interests and political manipulation often prevail, it is essential that the international community support tangible and concrete steps toward stability, justice, and lasting peace.

Reviving the role of the Middle East Quartet—established in 2002 and comprising the EU, Russia, the United States, and the United Nations—is vital to restoring coordinated diplomatic efforts and reinforcing the pursuit of a sustainable outcome.

Looking ahead, the international community must move beyond superficial gestures and concentrate on substantive changes that will strengthen Palestinian institutions and lay the foundations for functional statehood. Any credible and viable solution must involve all relevant actors, including Iran, along with major powers such as Russia and China.

Global powers such as the United States, the EU, Russia, and China

must align their policies and support negotiations based on equality, without imposing unilateral conditions that risk deepening existing divides. In addition to political and diplomatic initiatives, educational programmes and efforts to strengthen mutual trust within both Israeli and Palestinian societies should have a meaningful place in peacebuilding process, as they form, the groundwork for durable coexistence.

Above all, it will take courage on the part of both Israelis and Palestinians to recognise their shared interests and overcome long-standing rifts that have fractured life in the region for decades. Only through a sincere commitment to compromise, responsibility, and dialogue can the cycle of violence and suffering be brought to an end.

The peace both peoples deserve can only be achieved through true courage to accept the necessary compromises and embrace a shared life in harmony—following the example of France and Germany, once adversaries in multiple wars (1870–1945), now key pillars of the European Union. Such an approach would bring lasting stability not only to the Middle East but also to the broader international order, opening the door to a more secure and prosperous future for all.

In the meantime, it is vital to ensure unimpeded access to humanitarian aid for Palestinians and to secure a permanent ceasefire in Gaza. These steps are pivotal in creating the foundations for any serious political initiative. The Palestinian people have the right to live in a state of their own, in peace and with dignity, alongside Israel. Only mutual recognition and responsible dialogue can pave the way to lasting peace.

Alaska, a bell toll for Europe! No trade partners but adversaries! Palestina and the two states solution! When Pristina drowns in a spoonful of water!

REAL POLITIK FLASH NO. 92 | 22 JULY - 19 AUGUST 2025 | EXCLUSIVELY FOR ARGUMENTUM

With “flash” comments on 4 major events in only 1000 words by the prominent analyst

DR. JORGJI KOTE *GRAND MASTER*

1.

Alaska, a bell toll for Europe!

This was affirmed by most renowned politologes and diplomats after the Summit held in Alaska on 15 August between President Trump and Putin. With sounding titles in the foreign press and media: black Friday, useless summit, no del, no ceacefire, a victory for Putin, Europe disappointed and such alike!

However, the Europeans, the gretaest losers of Alaska did the utmost to compensate their physical absence in that Summit through maximum pressure over Trump. Apart from the Videocall on 13/17 August, Europe adopted the well-known Five Point Package. Then, on 18 August, the seven European and NATO “big shots” together with President Zelenskyj attended the historic Summit in the White House; there, united more than ever before the Russian threat, they showed that they are not sideliners but major actors, particularly in reaching genuine peace in Ukraine.

The greatest winner of this political game is the Russian President Putin. His historic achievement in Alaska was that he broke with the western international isola-

tion, as his first visit in USA since 2010. And there he was treated on equal footing, welcomed with red carpet and with applauds by Trump himself, as if he was the liberator and not Ukraine’s aggressor! Another success for Putin was that the Summit took place in a former Russian territory with strong spiritual and religious bonds.

Above all, Putin went to Alaska with a positive balance sheet in the frontline. He does not care for human loses, since Rusdsa can recruit 200.000 soldiers annually, an enviable figure for NATO Member States!!

At this point, let us emphasize that YES, Russia wants more and more territory and as soon as possible! Putin has declared long ago that the collapse of Soviet Union in 1990 was the most serious geopolitical disaster and that he is determined to re-establish it. The same message was given

by Foreign Minister Lavrov who appeared in Anchorage with a t-shirt under the coat bearing the intails CCCP, i.e. Soviet Union!

This is why the European leaders interrupted their summer vacations, they are sumoning their cabinets and are in intensive communication with one another, as they did on 17 August, a day before they accompanied President Zelenski in Washington. They are determined to intensify the major military reforms to defy the threats posed to them and to protect peace, stability, security and the fundamental European values and principles.

2.

No trade partners but adversaries appear to be the USA and the EU in the economic area. Unlike months ago, when they behaved as traditional allies and partners,

sharing Euro-Atlantic values, principles and interests. President Trump is applying the new transactionalist doctrine, fetishizing commercial profits. It does not matter if a country is democratic or dictatorial. What it counts for him is America First becoming great again through profits and economic gains. True, trade conflicts among them have been even before, especially for steels, textiles and farm products; but they have solved them through talks, the spirit of trust, understanding and various economic measures of mutual benefit, eaving custom tarrifs in the end. Not like today, when the USA are weaponizing the tariffs against all countries, without any distinction. Never-

theless, let us be happy that this problem for the time being is over. The critical notes for the EU for this deal are correct, but in concrete terms, the EU Commission had no other alternative, given also the US necessary support for Ukraine.

3.

Palestina and the two states solution appears as Is the primary point in the geopolitical agenda, especially following the French President's statement on the recognition of the State of Palestine during the upcoming UN General Assembly in september in New York. Despite critical remarks from the US, Israel and the Hebrew community in France and elsewhere, Macron's statement has had a

wide-reaching echo and success. Thus, instantly after France, the UK, Canada, Portugal and other states have confirmed to recognize Palestine in September in New York.; As we have also argued in other articles also here at ARGUMENTUM, without putting on board the Palestinian Authority, without recognizing it as a state, in the context of the two states solution, there can be no genuine ceasefire and even less sustainable peace in Middle East. Certainly, this is only the first symbolic act due to be followed with the disarmament of Hamas and deprivation of its power, the reform of the Palestinian Authority, so that it would be capable of managing Gaza Strip as well. This idea and goal is finding growing support worldwide, including the USA. Actually, as the UN Secretary General, Mr; Guterres said some time ago, "the two states solution seems far off, yet, there is no other alternative for true peace in Middle East".

4.

When Pristina drowns in a spoonful of water! This aphorism suits to the situation in Kosoo, where even after 53 summer parliamentary voting endeavours to elect its Speaker have failed. Accordingly, 6 months after the end of parliamentary elections, there is no assembly

constituted and no new government in view. Giving in this way an extremely negative public international perception and image. Now they are spending in vain time and energies with judiciary processes, although in a democratic state, the different institutional crises and conflicts are resolved by political parties. But this requires the implementation of some basic democratic practices – genuine dialogue with opposition, concessions, tolerance, flexibility, mutual trust and understanding. It is inconceivable why should the government persist as a bad mule in its single candidacy! In this case, the opposition had its own right to reject it, for it is not a mere governmental notary. Well, if it would oppose two or three candidates, then it is its blame!

Moreover, under these circumstances, when Pristina seems to

"drown in a spoonful of water" it sounds hypocritical and a "luxury" to demand membership to the Council of Europe and NATO or even lift the EU sanctions. Because the Council of Europe, the EU and NATO are not cafeterias for talks but political and institutional clubs of values and principles where an applicant country like Kosovo should comply with them in full. Unfortunately, Pristina is far away in these aspects. And this bodes bad for its future.

Zelensky in Brussels: A ceasefire and clear security guarantees are needed for Ukraine

Many European leaders are set to join Ukraine's President Volodymyr Zelenskyy in his visit to the White House on Monday to meet with his US counterpart Donald Trump.

Russia's strategy remains "anti-European," and the continent needs to stand united in any further negotiations to stop Moscow's all-out war in Ukraine, President Volodymyr Zelenskyy said after his meeting with European Commission President Ursula von der Leyen in Brussels on Sunday.

The meeting between the two comes as a series of European leaders announced they will join his talks with US President Donald Trump in Washington on Monday.

"It's crucial that Europe is as united now as it was at the very beginning, as it was in 2022 when the full-scale war began," the Ukrainian leader said at a joint press conference with von der Leyen.

"First, we have to stop the killings ... Putin does not want to stop the killing, but he must do it," Zelenskyy emphasised, adding that it is necessary to have a ceasefire to start working on a final deal to end Russia's war in Ukraine.

"Putin has many demands but we do not know all of them. And if there are really as many as we heard, then it will take time to go through them all. It's impossible to do this under the pressure of weapons," Zelenskyy said, adding that this will be discussed in Washington.

So it's necessary to have a ceasefire and work quickly on a final deal," he concluded.

The US president initially said he was going to discuss a ceasefire with Vladimir Putin during their meeting in Alaska last Friday. He said that the ceasefire would allow for discussing the deal to put an end to Moscow's war against Ukraine.

But after the Alaska summit, Trump did not mention the possibility of a ceasefire and said that he would want to discuss the deal straight away.

Kyiv and Ukraine's European allies are concerned that this would buy time for Russia to continue its attacks against Ukraine while dragging on the negotiations with the Kremlin's unrealistic maximalist demands, demonstrating once again its unwillingness to stop its war against Ukraine.

"We need real negotiations, which means they can start where the frontline is now. The contact line is the best line for talking," Zelenskyy said.

Von der Leyen: Ukraine must be-

come a steel porcupine

Kyiv's European allies believe strong security guarantees must be given to protect both Ukraine and Europe, von der Leyen said.

Furthermore, Ukraine must be able to uphold its sovereignty and territorial integrity, and there must be no limitation on the Ukrainian armed forces.

"Ukraine must become a steel porcupine, undigestible to potential invaders," von der Leyen emphasised on Sunday.

As for questions on any territorial concessions, von der Leyen was adamant that any decisions remain solely in the hands of Ukraine and Ukrainians.

"Our position is clear: international borders cannot be changed by force; these are decisions to be made by Ukraine and Ukraine ... and not without Ukraine at the table," the Commission president said.

Meanwhile, Europe will continue to put pressure on Russia's war economy, with "a fresh package coming forth in September," she added.

Adresa: Njësia bashkiake nr. 5, Rruga "Abdyl Frasheri", Ndërtesa 8, Tiranë, Shqipëri

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

**Email: redaksia.argumentum@gmail.com,
info@argumentum.al**

NUIS/NIPT: L91415033Q

Twiter : [Argumentum_al](#)

Facebook: [argumentum.al](#)

Instagram: [argumentumnews](#)

© Argumentum. All rights reserved